

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej... K 60—
za en mesec " " " " " 5,50
za izposojnino " " " " " 70—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej... K 55—
za en mesec " " " " " 5—
V upravi prejemne mesecne " " " 4-50
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto " " " " " K 10—
za izposojnino " " " " " " 15—

SLOVENEK

== Inserati: ==
Enostolna poltirnica (58 mm
široka in 3 mm visoka ali nj
prostor)
na enkrat " " " " " po 50 v
na dva- in večkrat " " " " " 45 " "
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
== Poslano: ==
Enostolna poltirnica K 1—
Izhaja vsak dan izvenredni mo-
delje in pravnike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/XII.
Recepti se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
pošta hranilnice avstrijske št. 24.787, ograke 25.511,
bosn.-herc. št. 7583. — Upraviškega telefona št. 50.

Dr. Bogomir Vošnjak.

Domovini.

Pariz, 20. decembra 1918.

Po dolgih letih dela, razočaranj, napa-
ra, žrtv, katere sem preživel v pro-
gnanstvu, evo končno uspeh. Slovenska
domovina je svobodna in neodvisna. Padli
so tisočletni okovi. V prah so strte temne
sevdalne sile, ki so v zgodnjem srednjem
veku uničile slovensko državnost, Koro-
lan, prvo slovansko državo, urejeno v za-
padnem duhu. V naših dneh so se odprla
grobnišča in prikazala se je naša neodvis-
nost. Kralj Matjaž je enkrat izpolnil svojo
besedo.

Po čemer smo hrepeneli v težkih,
mučnih urah, se je uresničilo. Slovenci,
Hrvati, Srbi so danes eno. Nova, mlada
nacija, polna brezmejnih energij hoče biti
kovač svoje sreče, svoje nedeljive bodo-
čnosti. Pred Evropo in demokracijami sveta
stoji ta korenjak. In kaj zahteva? Samo
to, kar mu gre, pravičnost, demokracijo,
mesto enakega med enakimi.

Dve cesarstvi, turško in avstrijsko, je
jugoslovanski narod razbil. Vse človeštvo
mu mora biti hvaležno za ta veliki čin.
Ali nista bili ti cesarstvi nositelja vsega,
kar je reaktivno, podlo, škodljivo v
življenju narodov? To sta bila predstavi-
nika politične krivice in socialnega izko-
siščanja.

V izgnanstvu je bila naša velika skrb
uničiti Avstrijo in označiti Habsburžane
kot one, ki so zakrivali svetovno vojsko.
Prvi izmed zastopnikov avstrijskih naro-
dov je dvignil svoj glas jugoslovanski od-
bor. Proglasil je jugoslovansko neodvisnost
na dan kronanja poslednjega Habsburžana.
Pa težka je bila borba proti Habsburžan-
om. Zavezniki velevali so jim bile
skoro naklonjene, videli so v njih skoro
pastirje narodov, četudi so bili okrvavljeni
s krvjo stotisočih mrtvih jugoslovancev.
Naše obtožbe so našle skoro gluha ušesa.
Vsa brezmejna infamnost in perfidija Av-
strije je našla prizanesljive sodnike. V tej
borbi proti predsodkom, v tej borbi za
pravično stvar smo zmagali in končno je
veliki predsednik v Washingtonu beli
hiši podpisal smrtno obsodbo Avstrije. Iz-
ginilo je najstarejše cesarstvo s površine.

Pa zlo ne izgine ne zapustivši sledov.
Avstrijske metode so se preselile v Rim.
Naš spor z Italijo pravzaprav ni spor z
italijanskim narodom. Ako bi ta mutec
mogel govoriti, morebiti bi izpregovoril
besedo pravičnosti in demokracije. Jugo-
alovanstvo ima veliko, težko nalogo pred
seboj. Ohraniti mora svoje prirodne meje.
Borba proti italijanskemu im-
perializmu je neizogibna. Res je,
da imamo simpatije svetovne demo-
kracije na svoji strani, pa kaj to koristi,
ako se ne bo čul naš glas, mogočen, bi-
ster, jasen, glas pravičnega, kateremu hoče
sosed odvzeti njivo in hišo, ki je njegova.
Ne napravljajmo si nikakih iluzij. Neizmer-
no težka borba je pred nami. Izdajstvo bi
bilo, ako bi kršili v takih trenutkih na-
rodno solidarnost, ki mora spajati vse Slo-
vence, Hrvate in Srbe kakor z železno
verigo. Biti edini, složni, to je v
teh dneh vse. Samo bratstvo nas
mora rešiti.

In od Jadranskega morja
mora iti svarični glas čehom,
ki so z nami izvršili največji čin sodobne
zgodovine, propast Avstrije. Naj se oni
ne pustijo zavesti od krivih prerokov, ki
jim ponujajo mesto belega kruha česko-
jugoslovanske vzajemnosti kamen italijan-
skega imperializma. Kako žalostno
bilo, ako bi napačna politika
stvorila prepad med nami in
Čehi.

Državna in socialna rekonstrukcija, to
je velika naloga živeče generacije. Sedaj
bo treba zidati, postavljati hram naše dr-
žave. Nikar ne mislimo, da bo to lahko.
Težkoče bodo na vseh koncih in krajih. Pa
njih je treba premagati in premagali jih
bomo. Misl vodilja, naše narodno je-
dinstvo, je svetla zvezda pred nami. Ni na
svetu nobene sile, ki bi mogla razdvojiti
jugoslovanstvo. Jugoslovanstvo pomenja
za Slovence vrata v deželo gospodarskega

blagostanja. Balkan je sedaj Slovincem na
stežaj odprt.

Srečen in radosten sem, da se je ures-
ničil največji ideal mojega naroda in da mi
je usoda omogočila, da sem sodeloval pri
tem velikem delu. Globoko sem uverjen,
da samo to ima veljavo, kar človek stori
za svoj narod. Demokratska in socialna
Jugoslavija bo imela velike mednarodne
naloge in ne dvomim, da bo ona zavzela
časno mesto v zadrugi sodobnih narodov.
V to pomoz Bog!

Proklamacija regenta Aleksandra.

Belgrad, 6. (Lj. k. u.) Jugoslovanski
dopisni urad poroča: Regent Aleksander je
izdal danes nastopno proklamacijo:

Mojemu narodu, Srbom, Hrvatom in
Slovincem!

Dočakali smo srečni, davno zaželjeni
dan našega osvobođenja in našega svobod-
nega ujedinjenja v narodni državi, kjer bo
mogel živeti naš narod svoje polno življe-
nje in bo mogel brez ovir uživati darove,
s katerimi je blaga božja roka tako obilno
obdarila našo lepo domovino. Izpolnjena je
zaobljuba, ki so jo skozi veke s svojo kr-
vjo vedno obnovljali in potrjevali vsi naši
rodovi. Po enodušni odločbi našega nara-
da, izraženi z enodušno izjavo njegovih
najboljših zastopnikov, so združeni vsi do-
sedaj razcepljeni deli naše domovine v
enotno kraljestvo, na čigar vladu je po na-
rodni volji poklican kralj vseh Srbov, Hr-
vatov in Slovencev, moj vzvišeni oče, Nje-
govno Veličanstvo kralj Peter I. Vršeč kra-
jevo oblast v njegovem imenu sem sestavi-
l v sporazumu z voditelji in pooblaščen-
ci vseh narodnih strank, srbskih, hrvatskih
in slovenskih, našo prvo državno vladu,
kot viden znak našega bratstva in naše po-
polne bratske solidarnosti. V tej vladi se-
dijo in delajo složno narodni voditelji vseh
treh ver, vseh treh imen, vseh strank in
vseh pokrajin našega kraljestva. Moja vla-
da bo delala v popolnem soglasju z nara-
dnim predstavništvom in bo njemu odgo-
vorna. Zato bo njena dolžnost, da čimprej
skliče v Belgrad narodno predstavništvo,
sestavljeno iz odposlancev srbske skupšči-
ne ter Stare Srbije in Makedonije, iz so-
razmerne števila članov Narodnega ve-
ča ter iz zastopnikov Vojvodine in Crnego-
re. Narodno predstavništvo bo začasni,
vendar pa polnomočni zakonodajni činitelj
v našem kraljestvu. Kot kralj svobodnega
in demokratskega naroda se bom v vsem
strogo držal načela ustavnega, parlamen-
tarnega vladanja, ki bo temeljni kamen
naši, po prosti volji naroda osnovani dr-
žavi. V tem duhu in po teh načelih bo vladala
moja vlada državo in reševala vsa vpra-
šanja zunanje in notranje politike. Vlada
bo predložila narodnemu predstavništvu
volilni red, ki bo zajamčil na podlagi splo-
šne volilne pravice svobodne volitve za
ustavotvorno skupščino. Ta bo vladi pred-
ložila v rešitev načrt demokratske držav-
ne ustave v duhu državnega edinstva z ob-
širno upravno avtonomijo in z zajamče-
njem najširših političnih svoboščin in dr-
žavlanskih pravic. Dolžnost moje vlade
bo, da takoj razširi na vse kraljestvo Sr-
bov, Hrvatov in Slovencev vse pravice in
svoboščine, ki so jih po ustavi kraljevine
Srbije dosedaj uživali srbski državljani. S
tem bo priznana in utrjena popolna ena-
kost vseh državljanov kraljestva pred za-
konom, odpravljena vsaka predpravnica
stanu ter zajamčena svoboda in enako-
pravnost veroizpovedanj.

Moja želja je, da se takoj prične s
pravično rešitvijo agrarnega vprašanja, da
se odpravijo kmetstva in zemljiška velepo-
sestva. V obeh primerih bo proti pravični
odškodnini dosedanjim lastnikom razdelje-
na zemlja med siromašne poljedelce. Vsak
Srb, Hrvat in Slovenec bodi gospodar na
svoji zemlji! V naši svobodni državi mora-
jo biti in bodo samo svobodni lastniki zem-
lje. Zato sem pozval svojo vladu, naj takoj
sestavi komisijo, ki bo pripravljala rešitev
agrarnega vprašanja. Kmete-člancane po-
zivljam, naj v zaupanju v mojo kraljevo be-
sedu mirno pričakujejo, da jim naša vlada

zakonitim potom preda zemljo, ki bo za-
naprej samo božja in njihova, kakor je to
že zdavnaj v Srbiji.

Štiriletna vojna nam je povzročila ne-
izogibne globoke izgube v vseh ozirih. V
svrhu čim hitrejšega in povoljnega pre-
čiščenja in pa da se povrnejo v naše dežele
čimprej normalne razmere, bo posvetila
moja vlada svojo glavno skrb narodni pre-
hrani, posebno prehrani siromašnih ljud-
skih slojev in pomoči in preskrbi vojnih in-
validov, obnovi opustošene in razdejane
domovine, kakor tudi obnoviti rednega
prometa na kopnem in na morju, kar je pr-
vi predpogoj za pravilni razvoj narodnega
življenja. Najnujnejša in najvažnejša naloga
moje vlade je sedaj, da doseže pri sklepa-
nju svetovnega miru tako določitev naših
državnih mej, da se bodo verno krile z et-
nografskimi mejami celokupnega naroda
ter da ne preide noben del naše zemlje v
tujo last. V dosegu uspeha je neobhodno
potrebno, da zbere in zedini naša mlada
država vso svojo moralno in materialno
moč. Neobhodno potrebno je, da postane
njeno notranje življenje močno in silno. Za-
to pozivljam vse dobre državljane in zveste
sinove našega kraljestva, da pomagajo mo-
ji vladi z besedo, z delom in z zgledom pri
njem prizadevanju za ohranitev sedanje-
ga miru in reda v domovini. To ni potreba
samo za sedanjost, temveč je tudi naloga
za bodočnost našega kraljestva. Naši ple-
meniti zavezniki in ves svet so z utemelje-
nim občudovanjem in z zasluženim prizna-
njem ocenili junaške napore in samozataje-
vanje moje vojske ter vztrajnost mojega
naroda. Potrudimo se, da jim vse nudimo s
tem, da pozabimo svoja medsebojna na-
sprotnstva in opustimo vse naše prepire,
zglede treznega in zavednega naroda, vred-
nega, da živi in da dela v miru z velikimi
prosvitljenimi narodi, katerim je bil sebi v
čas in ponos hraber vojni drug in lojalni
zaveznik. Ohrabreni po zgledih vzvišenega
rodoljubja in požrtvovalnosti naših voja-
kov, naših mučnikov in vseh naših delav-
cev, ter klanjajoč se grobovom naših juna-
kov, bova jaz in moja vlada neprestano in
budno skrbela za rodbine vojakov, ki so
ovčani z večno slavo, padli v krvavi bor-
bi za udejstvitev zgodovinske misli in na-
loge našega naroda.

V imenu svojega vzvišenega očeta in
v svojem imenu pošiljam kraljevski po-
zdrav vsemu svojemu narodu, vsem Srbom,
Hrvatom in Slovincem.

Bodi nam vsem srečno novo leto, v
katerem se bo v imenu božjem razvila in
za veke ponosno zaplapolala naša troboj-
nica, s slavo odičena, po vsem priznana in
spoštovano znamenje našega kraljestva,
sijajni dokaz suverenitete naše države; za-
plapolala bo po vseh naših deželah, na
vseh naših gorah, na vseh naših rekah in
otokih, vsepovsod do našega sinjega morja.

Napolnimo svoja srca s krepko vero v
zdravo, močno in budno življenje našega
kraljestva, Bog in duh naših prednikov in
naših velikih mrtvecev naj bdita nad na-
mi vsemi, naj nas hrabrita in krepi v
vztrajnem, naporu in složnem delu za
blagostanje in srečo mojega naroda.

Dano v našem kraljevem dvorcu v
Belgradu, dne 6. prosinca 1919.

Aleksander, s. r.

Predsednik ministrskega sveta Stojan M. Protić,
s. r. — Podpredsednik ministrskega sveta dr. An-
ton Korošec, s. r. — Minister za pravosodje M.
Trifković, s. r. — Zastopnik ministra za zunanje
stvari Stojan M. Protić, s. r. — Minister za trgo-
vino in industrijo Stojan Ribarac, s. r. — Minister
za prosveto Ljubomir N. Davidović, s. r. — Mini-
ster za promet Velislav M. Vulović, s. r. — Mini-
ster za javna dela Miloš Kapetanović, s. r. —
Svetozar Pribišević, s. r., minister za notranje stva-
ri. — Dr. Momčilo Nintić, s. r., minister za finance.
Minister za pošto in brzojav dr. Edo Lukinčić, s. r.
— Minister za vojsko in mornarico Mihael Rašić,
s. r. — Minister za poljedelstvo dr. Zivko Petri-
čić, s. r. — Minister za verstvo dr. Tucimir Ala-
upović, s. r. — Minister brez portfelja Miloslav Ra-
čević, s. r. — Minister za prehrano in obnovu M.
Jovanović, s. r. — Minister za socialno politiko
Vitoimir Korać, s. r. — Minister za gospodarstvo in
rudarstvo dr. Mehmed Šnaho, s. r. — Minister za
pripravo ustavotvorne skupščine in za zenačenje
zakonov dr. Albert Krumer, s. r. — Minister za
narodno zdravstvo dr. Uroš Krulj, s. r.

Stranke u Srbiji.

I.
Če govorimo o strankah v Srbiji, se
moramo najprej pečati s »Srpsko radikal-
no stranko«. Ona ni le najmočnejša srbska
stranka, ampak je prav do vojske imela
v skupščini večino ter je dejansko vodila
zunanjo in notranjo politiko kraljevine.

Srbska radikalna stranka ima svoje
korenine v revolucionarnem socializmu, ki
je v sedemdesetih letih preteklega veka
prodrli tudi v Srbijo. Svetozar Marko-
vić je v svojem »Radniku«, ki ga je iz-
dajal leta 1871.—72., z ostro kritiko na-
padal tedanjo liberalno vladu, ki je iz-
vodila državo po smrti kneza Mihajla za
časa mladostnosti kneževine Milana. Vla-
da je »Radnika« preprovala ter S. Mar-
kovića pregnala. Ko je skupščina bila
premeščena v Kragujevac, se je S. Mar-
ković vrnil ter je s tovariši začel tamkaj
izdajati »Javnost«, in ko jo je vlada zat-
rila, nov list »Glas javnosti«. V zvezi z od-
ličnimi tovariši (Adam Bogosavljević, ki
je umrl v ječi, Milija Milovanović, Dimi-
trije Katić in Ranko Tajsic), je ustvaril
prvo radikalno opozicijo.

S. Marković se je šolal pri socialni de-
mokraciji, toda pretežnost kmetijskega pre-
bivalstva, ki je tvorilo v Srbiji 90%, ga
je privedlo do tega, da je radikalna stran-
ka zapustila program industrijskega
proletariata in se lotila agrarnega vpra-
šanja. Iz vrste člankov o opčini, srezu, so-
dišču, se je s časom izkristaliziral kon-
kretni program radikalcev, ki so se prvot-
no nazivali »socialci«. Ko je Svetozar
Marković, izmučen po mrzličnem delu in
uničen po ječah, leta 1874, umrl, so nje-
govi tovariši nadaljevali njegovo prizade-
vanje. V Kragujevcu so izdajali »Oslobo-
djenje«, nato »Novo Oslobođenje«. Mar-
kovičeva »Srbija na istoku« jim je bila
program zunanje politike. Ta program se
kratkot glasi: Z revolucijo uničiti vse dr-
žave, v katerih je srbski narod zasužnjen
(Turčijo, Avstrijo, pa tudi Srbijo in Črno
goro), popolno osvobodjenje Srbov in njih
ujedinjenje.

Leta 1876. so si radikalci priborili
prvo zmago — v volitvah so si osvojili
kragujevsko občino ter po zmagi izvesili
rdečo zastavo. Toda vlada je občinsko
upravo razglašala in nekatere radikalce za-
prla, medtem ko so drugi zbežali v ino-
zemstvo. Kljub temu se liberalna vlada ni
mogla dolgo ustavljati napadom in siste-
matičnemu delu radikalcev. Srbsko-turška
vojska 1876—77, začeta ob polnoletnosti
kneza Milana in pod liberalno vladu, je
vlado popolnoma zlomila, kajti Srbija je
po ogromnih žrtvah in pod težkimi ob-
veznostmi dobila na berlinskem mirovnem
kongresu le tri okrožja. V narodno skup-
ščino so razen imenovanih radikalcev
prišli tudi Nikola Pašić, Petar Velimi-
rović in drugi, ki so z neizprosno kritiko
vlado slednjič prisilili, da odstopi.

V opoziciji so bili tudi poslanci sta-
rih konservativcev, ki so si sedaj nadeli
ime »naprednjaki«. Če je ta naziv
bil paradoksen, je bilo še večji paradoks
dejstvo, da zmagovita radikalna stranka
ni hotela prevzeti vlade, boječ se naslova
»vlastnici« in da je sklenila še nadalje osta-
ti stranka kritike in kontrole. Hkrati so
se po smrti Svetozara Markovića pričele
težje ali lažje krize v vodstvu stranke, do-
kler ni bil slednjič izvoljen za načelnika
Nikola Pašić. Ta doba radikalne stran-
ke (do leta 1883.) je bila nekako njena mla-
dostna, romantična doba.

Leta 1880. so naprednjaki, ki so bili
doslej skupaj z radikalci v opoziciji, prev-
zeli vladu in so pri tem pritegnili k sebi
tudi nekatere radikalce iz opozicije.
Toda radikalcev to ni zbegalo — ostali
so zvesti svojem programu in njih število
se je neprenehoma večalo. Tega leta so
formalno izdelali svoj program — bila
je to prva srbska stranka s preciznim
strankarskim programom. Glede zunanje
politike so zahtevali osloboditev zasuš-
njenih soplemenjakov in zaradi tega orga-
niziranje ljudske vojske. Radikalni notra-
nji program je bil: Svobodno, splošno in
neposredno volitve, prostost tiska, pro-
stost združevanja in govora, davki samo

neposredni in progresivni, ljudski šolski pouk obvezen in brezplačen, avtonomija občin in srezov, sodstvo neodvisno.

Naprednjaška vlada je izvršila nekaj dobrih ukrepov: očistila je sodišče, izdala zakon o učiteljih itd., pri čemer so jo podpirali tudi radikalci. Toda izvršitev težkih pogodbenih obvez, zlasti graditve železnice in prostost avstrijski trgovini, je dala radikalcem premočno orožje, tako da so naprednjaki kot vladajoča stranka kmalu postali nemogoči. Radikalci so dvignili skoro ves narod proti naprednjakom in so medtem izpeljali obširna vredna organizacijska stranke. Borba z izrazito revolucionarnim značajem se je začela. Poveljniki narodne vojske so bili hkrati prvaki radikalne stranke dotičnega kraja. Moč si je prisvojil Nikola Hristič, ki je jel z veliko vno moč zbirati staro orožje in organizirati narodni odpor proti obstoječi vladi. Toda tudi ta veliki naskok se je radikalcem ponesrečil. Mnogi voditelji stranke so bili takoj ustreljeni. Glavni odbor v Belgradu so zaprli in postavili pred preki sod. Pašić je hotel z železnico iz Vagredina priti v Srbijo in se postaviti na čelo upornikov, toda preden je prispel, je bil upor zadušil in Pašić je moral ostati do leta 1889. v inozemstvu.

Drugi voditelji radikalne stranke so se po letu dni pogajali z naprednjaki o sporazumu, toda večina dogovorov ni hotela sprejeti, vsled česar je nastal v življenju stranke premor. Kralj Milan se je medtem hotel napraviti popularnega z vojsko proti Bolgarom, a ker iz strahu pred radikali ni upal sklicati dovolj vojaštva, ki je bilo vrhu tega še slabo oskrbljeno, je vsled tega trpela ekspedicija sama kakor tudi kralj in naprednjaška vlada. V zadregi je kralj komaj pridobil radikalce za to, da osnujejo skupno z liberalci vlado (leta 1887.). toda tudi ta zveza se je kmalu pretrgala in radikalci so zopet izšli iz vlade. Tako je kralj Milan bil pri-

siljen, da prizna radikalcem večje koncesije, zlasti odkar se je bil dal ločiti od kraljice in je dal ustavo leta 1887. A ker je dobro poznal radikalna stremjenja in ni pozabil preteklosti te stranke, ni nikakor hotel poveriti vodstva države radikalcem samim. Kralj Milan se je leta 1889. odpovedal prestolu na korist svojega sina Aleksandra, pred čegar regentstvom se je posrečila narrednjaška-radikalna fuzija, vsled česar radikalec še danes nazivajo deloma »fuzionaše«. To je bil mlašin članom stranke, ki so se vrhu tega čutili v stranki zapostavljeni, povod, da so osnovali »samostalno radikalno stranko«.

Pri delu za narodno združenje so radikali zlasti pazili na Macedonijo. Tam so podpirali vladike, duhovnike, konzule, učitelje in agitacijske potnike. Votirali so sredstva za okrepitev srbske vojske. Balkanska zveza, ki pomeni odločilen korak v razvoju narodne osvoboditve in združenja, je delo Nikola Pašića, dolgoletnega šefa radikalne stranke. Prav tako je težka in žilava borba, gospodarska in politična, ki jo je vodila Srbija proti Avstriji, zlasti zaslug radikalne stranke.

Nikola Pašić, ki ga označuje diplomatika pretkanost in neutrudljiva energija, se je po zmagoviti vojski vrnil v Srbijo na poti kakor tudi na srbskih tleh so ga sprejeli kraljevski. Bil je odločen za ministrskega predsednika, a je po krizi prevzel to mesto njegov stari sodelavec, morda najbistrejša srbska politična glava, Protič, medtem ko pojde Pašić kot šef delegacije SHS na mirovno konferenco. Radikalna stranka je med vojsko zgubila večino, združena opozicija ima najboljše nade za volitve, toda eno je gotovo: Radikalna stranka je dobila s svojim delom in slavno tradicijo širokih tal v ljudstvu in bo po srečnem sklepu vojske tudi iz prihodnjih volitev izšla vsaj kot relativno večinska stranka.

Boj za slovensko Koroško.

NEMCI ZAČELI PRODİRATI.

Vojno poročilo s Koroškega.

Ljubljanski kor. urad poroča dne 4. jan.: Položaj na Koroškem in Štajerskem je neizpremenjen. — Vest dunajskega korespondenčnega urada od 3. januarja, da se je koroška »Volkswehr« polastila opreme, pušk, ročnih granat naših čet na Osojinski planoti, ni resnična. Naš napad je imel le namen, pojasniti položaj na severnem bregu Drave v smeri proti Celovcu, kar se mu je tudi popolnoma posrečilo. — Sovražni aviatik je v Glinah vržl štiri bombe, od katerih je ena padla na pokopališče. Škode ni nobene. — Vojaško poveljništvo v Celovcu je odpisalo našemu vojaškemu poveljništvu v Borovljah sporočilo, da ne more več držati pogodbe glede na 11. urno odpoved premirja in da si lasti od danes desetih 4. t. m. zvečer popolno svobodo nadaljnjih ukrepov.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča dne 5. januarja ob šestih zvečer iz ur. vira: Včeraj ob desetih zvečer se je na Koroškem začelo bojevanje v večjem obsegu. Nemci so napadli čete nasproti Medborovnicam (Unterferlach). Nemški napad se je izjalovil. Na pohodu iz Brnce (Fuernitz) in Cojne (Noetsch) proti Podkloštru (Arnoldstein) so Nemci napadli naše čete. Od sedmih zjutraj se vrši borba za Podklošter. Nemci prodirajo tudi proti Področici. Boj pa se v tem odseku še ni začel.

Nemci zavzeli Podklošter. — Področica še v naših rokah.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča 6. januarja ob pol dvanajstih dopoldne iz uradnega vira: Podklošter so Nemci zavzeli in ga drže. Pri Področici se je danes zjutraj ob osmih začel boj in je trajal do poldneva. Tedaj je prestal. Področica je v naših rokah. Sicer je na koroški fronti mir.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča dne 6. januarja ob pol 7. uri zvečer iz uradnega vira:

Na Štajerskem je položaj neizpremenjen.

Na Koroškem so Nemci včeraj popoldne po hudem boju zasedli Podklošter in prodrli proti Področici. Danes zjutraj so Nemci napadli Področico. Odbili smo jih. Popoldne so svoj napad obnovili z artilerijo. Boj še traja. Predor skozi Karavanke med Področico in Jesenicami je v naših rokah. Nemške izgube so težke. Na naši strani je — kolikor je dosedaj znano — težko ranjenih 3 častnikov, lahko ranjenih 3 vojakov.

PREDOR PRI PODROŠČICI SE V NAŠIH ROKAH.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča na podstavi uradnih obvestil z dne 6. januarja ob pol 7. uri zvečer:

Južno od Beljaka po Ziljski dolini prodirajo proti zapadu, so Nemci včeraj zjutraj napadli jugoslovanske postojanke pri Podkloštru in so ta kraj po hudem, večurnem boju zasedli. Podklošterska maloštevilna jugoslovanska posadka se je bila skoro do zadnjega moča. Šestkratna sovražna premoč je našo hrabro posadko ranila ali zajela, kar je je ostalo, se je umaknila na Borovlje. Danes so Nemci napadli Področico. Napad smo zavrnili. Iz vojaških razlogov na smo svoje čete umaknili

na višave južno od kolodvora. Sovražnik je tudi te naše postojanke napadel z močno artilerijo. Doselejši sovražni napad zaradi hbrabe brambe naših mož ni mogel doseči uspehov. Jeseniško-področični predor skozi Karavanke je v naših rokah. Telefonska zveza med Področico in med Borovljami je prekinjena.

Nemci o napadu na Podklošter.

Celovec, 6. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Nemško vrhovno poveljništvo na Koroškem javlja: Da preprečijo nadaljnje rovarjenje jugoslovanskih čet, je dne 5. t. m. ob 8. uri zjutraj en bataljon Narodne obrane (Volkswehr), ojačen po kmetih iz Ziljske doline, napadel Podklošter in se po ljutem boju polastil kraja. Ob pol 10. uri zjutraj smo zasedli Brnce. Tekom popoldneva je zavzel bataljon narodne obrane Marija Ziljsko planoto in napredoval do črte Vognje Polje-Ločane. V noči od 5. na 6. t. m. je en bataljon narodne obrane pri Vrbi prekoratil Dravo in zasedel mostišče Reka-Mala gora, južno zapadno od Rožaka. Jugoslovansko posadko v Rožaku smo po srditem boju ujeli in jo z ujetniki iz Podkloštra odvedli v Celovec.

NEMŠKI SOCIALISTI PROTI JUGOSLAVIJI.

Nemški socialisti na Koroškem so postali pravi imperialisti. Z nemškimi nacionalci vred sede pri isti mizi in kujejo načrte, kako bi vso Koroško ugrabili za Nemško Avstrijo in Slovence, tudi slovenske socialiste, obdržali v nemškem suženjstvu. Nemški socialisti, ki so člani vojaškega sveta, agitirajo za boj proti Slovincem in nabirajo nemške prostovoljce. V Podkloštru so njihovi voditelji prisilili delavstvo, da je vzelo v roke puško proti Slovincem. Socialni demokrati so zahtevali, da mora izginiti jugoslovanska zastava v občinski hiše. Siloma so pa zbirali tudi kmete proti Slovincem.

Proti koroškim Nemcem ni drugega orožja kakor protisila. Za vse pametne navsveto so gluhi in slepi. Ti ljudje so bili vedno mojstri le v hujskanju in v nasiljih zoper Slovence ter igrajo to vlogo tudi po porazu Nemcev v svetovni vojni. Dokler ne vidi pred sabo vojaške sile, pešiča koroških Nemcev ne more verjeti, da jih Jugoslavija lahko stre. Zato pristopajte k legiji prostovoljcev za Koroško. Naša čast in dolžnost zahtevata, da rešimo koroške brate in prelepe slovenske pokrajine koroške iz grabežljivih nemških pesti. Kdo naj še omahuje in čaka, da koroškim hujskačem še bolj vzraste greben? Predolgo smo se obotavljali, ker smo se nadejali, da se bodo Nemci streznili, toda to našo lojalnost in popustljivost so smatrali za slabost in strahopetnost. Pripovedovali so že, da v Ljubljani ni niti enega slovenskega vojaka, po deželi pa širili po svojih agentih laži, da je 70.000 Nemcev ororoženih. Tako so hoteli preplašiti naše ljudi. Ako teh ljudi še ni izpametovala svetovna vojna, jim moramo dokazati mi, da mora biti vojne konec tudi za koroške Nemce.

DIVJANJE NEMŠKEGA VOJASTVA.

P. M. iz občine Važenberg je 2. januarja dal na zapisnik: K meni je prišla na starejša leta dan nemška patrula, močna sedem mož. Ker sem slutil, da me hočejo odgnati, ker sem Slovenec, sem se skril v podstrešje. Tam sem slišal, kako so nemški patrolerji od moje žene zahtevali, da naj me jim izroči. Grozili so ji, da jo ustrelje, ako me ne izda in da mi zažgo hišo ter da jo oropajo. Ker mene niso mogli najti, so odšli. Popoldne so zopet prišli. Ker mene ni bilo doma, so zgrabili mojega preko 70 let starega, bolnega in na obe oči slepega očeta. Vlačili so ga po cesti, ki drži v Celovec, ga psovali in ga, ker ni več mogel hoditi, končno vrgli v občestni jarek in ga bili. Neki nemški vojak ga je tolkel s puškinim kopitom in ga končno pustil v cestnem jarku, ko je videl, da se brezvesten ne more več ganiti. — Nemško vojaštvo divja napram Slovincem ter jim grozi, da jih pobije in jim vse zažge, ako nadalje drže v Jugoslavijo.

Kako je padel št. Pavel.

Št. Pavel, o katerem se zdaj toliko piše, je bil pred 60 leti popolnoma slovenski kraj. Silno ponemčevanje je povzročilo, da je trg zadobil nemško lice. V sosednjih občinah prebiva lepo število slovenskih posestnikov, ki govore doma s svojimi rodbinami slovensko, nemško nasilstvo jih je pa tekom let tako ustrašilo, da sicer občejejo precej nemško. To omenjamo zato, da ne bo naša javnost mislila, češ, št. Pavel v Labodski dolini je nemška posest. Slovenska je in slovenska mora tudi ostati.

Naša jugoslovanska vojska je zasedla št. Pavel 3. decembra 1918. Narodna vlada SHS je nastavila za poverjenika v št. Pavlu g. Josipa Zorka. Dne 24. decembra 1918 je dobil g. Zorko grozilo pismo, v katerem je bilo z iz časopisov izrezanimi črkami zapisano: »Überfall Samstag auf Sonntag, Sonntag auf Montag.« To pismo je pokazal g. Zorko g. nadporočniku Jurkoviču, poveljniku srbske posadke, ki je rekel: »Ne bojite se, naš vojak vzame vsaki deset Švabov nase!«

Dne 26. decembra 1918 so napadli nemški kmetje posadko v Ettendorfu, kjer stanujejo tudi Slovenci. Napad na Ettendorf je bil takrat odbit, ker je prišla tja precejšnja pomoč iz št. Pavla. Ko se je vrnila iz Ettendorfa pomožna četa v št. Pavel in je preiskala šentpavelsko okolico, ne da bi bila našla kaj sumljivega, so šli vojaki počivat. Straže na kolodvoru so ostale.

Dne 27. decembra 1918, ob pol sedmih zjutraj je prikorakala iz Volšberka nemška vojska, katero so spremljevali nahujskani nemški kmetje iz cele Labodske doline. Straža na kolodvoru je streljala na nje; ker pa ni bila premoči kos, se je umaknila. Nemci so medtem obkolili št. Pavel od vseh strani in zajeli v trgu bivačje jugoslovanske vojaške, ki so prebivali v ljudski šoli, katere so ujeli: 92 mož in 2 častniki.

V stanovanje g. poverjenika Zorka so pridrli trije nemški vojaki, ki so tolkli s puškinimi kopiti na vrata in zahtevali, naj se odpro. G. Zorko je odprl duri. Vojaki so mu nastavili precej bodala na prsi s klici: »Hände hoch, du windischer Hund, serbischer Verräter!« G. Zorko jim je od-

govoril: »Če imate pravico, me usmrtila!« V sobo je medtem vstopil poročnik Ganser, ki je nastavljal g. Zorku revolver na prsi in kričal nad njim: »Du windischer Hund! Du serbischer Verräter, jetzt gehst mit!« Ganser je odpeljal g. Zorka na ulico, ga izročil nadporočniku Maierhoferju, ki je kričal: »Du windischer Hund! Du serbischer Verräter! Für deinen Kopf sind 300 Kronen gesetzt worden. Wenn ein Schuß auf unsere Soldaten fällt, so schieße ich dich nieder wie einen Hund!« G. poverjenika je nato vojaška straža z nasajenimi bodali odpeljala v samostan. Nemška družba je na g. Zorka pljuvala, metala nanj kamenje in sneg in ga psovala: »Nieder mit ihm. Erschießen soll man ihn!«

Z ujetimi srbskimi vojniki vred so nato odvedli g. Zorka na kolodvor, kjer ga je nemška družba zopet psovala. Prignali so za g. Zorkom tudi njegovo ženo, njegovo hčerko učiteljico in dva sinova-dijaka srednješolca, katere je družba tudi vse opljuvala in jih psovala z izbruhi nemške kulture, kakor: »Windisches Gesindel! Serbische Bagage!« itd. Odpeljali so se nato v Volšperk, kjer je nemška družba na glavnem kolodvoru napadla g. Zorka in njegovo rodbino. Linčati so jih hoteli, kar je zabranil neki narednik. Ko je vstopila rodbina g. Zorka v voz II. razreda, je nemška družba kričala: »Hinaus mit ihm! Wir werden ihn selbst hinrichten!« Dva vojaka sta s puškinimi kopiti grozila gosp. Zorku, češ, naj gre vun. Prišel je nato postajenačelnik s sprevednikom in rekel: »Ljudstvo zahteva, vi morate vun!« Gosp. Zorko je protestiral, a moral je vun. Postajenačelnik je množico miril, češ, da bo veliko Nemcev v Jugoslaviji imelo tako usodo, kakor g. Zorko, če mu kaj store. Ko je g. Zorko izstopil, ga je neki vojak hotel zabosti, kar je zabranil narednik, ki je spremljeval rodbino. Med potjo je bilo mirno. Spremljevačji narednik je gosp. Zorku povedal, da sta se v Volšperku ponudila za spremljevalca v Celovec dva vojaka, češ, da bosta med potjo g. Zorka z rodbino umorila, a nemško poveljstvo tega ni dopustilo.

V Celovcu je nemška vlada internirala g. Zorka z rodbino. Dne 31. decembra 1918 se je g. Zorko naveličal interniranja in posrečilo se mu je, da je srečno s svojo rodbino zbežal v Jugoslavijo.

Pripominjati moramo še, da sta poskušala v Celovcu en nemški desettinik in en civilist napraviti kratek proces z njim in z njegovo rodbino, kar pa je zabranil g. dr. Pirnat, zastopnik narodne vlade SHS v Celovcu.

Nasilstva koroških nemškutarjev in koroška vlada.

Velikovec, 6. januarja. Koroška deželna vlada razglasa, da bo dala vse slučaje, ki so navedeni v protestni noti ljubljanske Narodne vlade, najstrožje preiskati in sicer po preiskovalni komisiji neutrancev. Na protestno noto ljubljanske vlade odgovori koroška deželna vlada v par dneh.

Položaj na štajerski meji.

Premikanje nemških čet na štajerskem.

Gradec, 4. (Lj. k. u.) Dunajski korespondenčni urad poroča: Uradno se javlja: Za današnje seje deželnega sveta je došlo poročilo, da so tudi v Radgoni določili 21 meščanov za talce, med njimi tudi namestnika župana dr. Kamnikerja in bivšega deželnega poslanca Reitterja. Ker nasprotuje ta odredba zagotoviti jugoslovanske vlade, da se odpravi sličen ukrep v Mariboru kar najhitreje, je deželni svet spričo tega poročila prekinil sejo in se je v drugi seji posvetoval o tej novi odredbi jugoslovanske vlade. Z ozirom na važnost sta se udeležila seje tudi župan Fizia in zastopnik narodnega obrambnega poveljništva. Med sejo so se telefonično razgovorili z generalom Maistrom, ki je izjavil, da sta dr. Kamniker in Reiter zopet svobodna; sicer pa je določitev talcev utemeljena s pomikanjem čet na nemškem Štajerskem. Temu nasproti sta deželni glavar in zastopnik narodnega obrambnega poveljništva ugotovila, da so vesti o nameravanem prodiranju Jugoslovancev vzrok tem premikanjem čet, ki pa so samo obrambnega pomena; zato se ne smejo nikakor uporabljati za utemeljevanje določitve talcev. General Maister je formalno izjavil, da je izključeno vsako prodiranje njegovih čet na nemška ozemlja Štajerske; to je vzel deželni svet na znanje. General Maister je tudi obljubil, da bo razveljavil odredbe glede talcev v Radgoni takoj, v Mariboru pa prihodnje dni, ako se mu zagotovi, da prebivalstvo ne bo napadalo njegovih čet. Ob tem telefonskem pogovoru, ki se je vršil vprič deželnega sveta, je deželni glavar dr. von Kaan generala Maistra opozoril na to, da bi nevolja nemškega spodnještajerskega prebivalstva pri nadaljevanju takega neupravičenega ogrožanja od strani Nemcev tako narastla, da bi se moglo pojaviti obžalovanja vredne posledice. Deželni glavar odide na lice mesta, da položaj v Radgoni razjasni. Upati je, da se s tem ustavi ogrožanja nemškega prebivalstva na zasedenem ozemlju.

Slovenjegraški nemškutarji pripravljali upor.

Slovenjegradeč, 6. januarja. Voditelje slovenjegraške nemškutarije — 12 oseb — so včeraj vojaki prignali v Maribor, kjer bodo v ječi premišljevali o svojih ponesrečenih hudobijah. Pripravljali so upor proti Slovincem. — Zapri so tudi več nemškutarških velikašev v Spodnjem Dravogradu, med njimi znanega Domaingo, in v Guštanju.

Nemci prosijo za mariborske talce.

Maribor, 6. januarja. Iz Gradca so v sredo prispeli prositi h generalu Maistru za mariborske talce gg. Resel, Kaan in Rintelen. Njih posredovanje ni imelo uspeha. Morali so oditi praznih rok nazaj v Gradec. Odredba glede talcev ostane v veljavi.

Nemški Štajerci protestirajo.

Gradec, 4. (Lj. k. u.) Dunajski korespondenčni urad poroča: Začetkom današnje seje štajerskega deželnega sveta je deželni glavar dr. von Kaan protestiral proti neprestanemu trpinčenju nemškega spodnještajerskega prebivalstva po organih jugoslovanske vlade in posebno proti razpustu mariborskega mestnega sveta. Ta odredba zelo nasprotuje večkratnim zagotovitvam jugoslovanske vlade o vzdrževanju samouprave nemških spodnještajerskih abčin. Pravica in dolžnost štajerskega deželnega sveta kot vrhovne oblasti v deželi je, da svedano in najodločnejše protestira proti tej kršitvi pravic in svobode nemško-avstrijskega mesta mariborskega. Deželni svet je soglasno in ob splošnem odobravanju sklenil slovesno izjavo v tem smislu.

Nemškutarška gnezda na štajerskem v slovenskih rokah.

Maribor, 6. januarja. Mariborski okr. zastop je vlada razpustila. Za načelnika je namesto dr. Schmiedererja imenoval dr. Jos. Leskovar, za njegovega namestnika pa Feliks Robič iz Limbuša. V svetovalstvo bodo izbrani slovenski župani. — Slovenjehistijski okr. zastop je razpuščen. Za

gerenta okrajnega zastopa je imenovan g. Peter Novak. — Slovenjebistriški nemškutarski občinski zastop je razpuščen. Za upravitelja oziroma gerenta mestne občine je imenovan notar Kolenc. — Narodna vlada SHS v Ljubljani, oddelek za uk in bogočastje, je razpustila nemški krajni šolski svet v Vojniku in izročila njegove posle slovenskemu krajnemu šolskemu svetu. S 1. prosincem 1919 je zaprla nemško javno ljudsko šolo v Vojniku ter odstavila od službe nadučitelja Franca Kresnika, stalno učiteljico Justino Hernaus in namestno učiteljico Julijo Senica.

Maribor, 6. januarja. (Lj. kor. ur.) Dunajski kor. urad poroča: Da ga ne bi jugoslovansko okrajno glavarstvo razpustilo nasiloma, se je okrajni zastop rogaški dne 3. t. m. prostovoljno razšel. Jugoslovansko okrajno glavarstvo je imenovalo za komisarja okrajnega zastopa dr. Potočnika. — Kakor poročajo slovenski listi, so bili razpuščeni nemški okrajni zastop v Mariboru, mestni občinski zastop v Slov. Bistrici in okrajni zastop v Slovenjem Gradcu.

Pozdravi od članov Jugoslovanskega odbora.

V nedeljo, dne 5. t. m. se je vrnil iz Pariza v Ljubljano g. prof. Ivan Gruđen, ki je potoval v Pariz po posebnem nalogu s finančno delegacijo Narodnega Veča. Večina članov te delegacije ni dospela v Pariz, g. profesorju pa se je potovanje posrečilo. Mudil se je v Rimu in Parizu ter prišel v stik ne le s člani Jugoslovanskega odbora, marveč tudi z različnimi drugimi diplomati, francoskimi in angleškimi ter ameriškimi. Dobil je vtis, da se za našo jugoslovansko stvar zavezniki zelo zanimajo, da posamezni člani Jugoslovanskega odbora delajo nad svoje moči, da pa manjka sredstev za propagando. Italijani žrtvujejo milijone za propagando svojih zahtev v Angliji in Ameriki. V tem oziru bomo morali več storiti. Jugoslovonom prijazni Francozi in Angleži so odkrito izjavljali, da Jugoslavi sicer z besedo mnogo store, a da manjka dejanj.

Kakor že gori omenjeno, se posebno nekateri člani Jugoslovanskega odbora trudijo nad svoje moči. Eden teh je posebno dr. Bogumil Vošnjak, ki je poslal za slovenske liste članek (priobčujemo ga danes), in ki nas v posebnem pismu na naše uredništvo »pozdravlja navdušeno in iz vsega srca«.

Pozdrave domovini so poslali še naslednji rojaki:

Iz Rima pozdravljajo svojce, znanke in prijatelje Aleksander Budal iz Ljubljane (Rim, Via Urbana 4, interno 7), Ernest Aljančič, cand. phil. iz Lukovice pri Domžalah, sedaj Rim, Campo di fiori 24, I.; Nace Voštar, stud. phil., Muzio Clementi 77, I. Pisma naj se naslavljajo brez drugih označb na: L'Égation de Serbie, Rome. —

Iz Pariza pozdravljajo rojake in domovino člani Jugoslovanskega odbora: Dr. Gregorin; dr. Trinajstić; dr. Mičič (iz Londona); Jovan Banjanin; Petrović Velko; dr. de Giulli; dr. Slepčević, Trumbićev tajnik; Ostojić, Trumbićev kancelar; bivši notar Podgradom v Istri Tomo Šorli, adm. šef pisarne jug. odbora v Parizu (Rue Cadet 17); dr. Niko Županić, kustos belgrajskega muzeja.

Svojce in rojake pozdravljata iz Pariza dr. Henrik Stojan Lašič, iz Mal. Zabelj na Vipavskem (naslov: Paris, Rue Cadet 17) in Rudolf A. Trošt, član ameriškanskega komiteja za javne informacije, odšel sredi decembra v Washington (naslov: Hotel Vanderbilt, New York U. S. A.)

Dr. Trumbić naroča Slovincem sledeči pozdrav: Pozdravite vse Slovence. Recite jim, da delam zanje, kot bi bil Slovenec. To ni samo beseda, to je obveznost.

Jugoslavija. Protest Zagreba proti italijanski zasedbi.

Zagreb, 6. januarja. (Lj. kor. ur.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: Danes dopoldne ob 11. uri je bilo na vseučiliškem trgu velikansko protestno zborovanje proti italijanski zasedbi jugoslovanskega ozemlja in proti italijanskim nasilstvom v zasedenem ozemlju. Zborovanja, katero je sklical župan dr. Srkulj, je otvoril on sam. Predsedoval je hrvatski ban Mihalović, ki je v svojem govoru povdarjal, naj se Italijani varujejo, ker smo Jugoslavi pripravljeni poseči po potrebi tudi po meču, ako bi hoteli Italijani trajno obdržati zasedene dele naše domovine. Za banom so govorili člani narodne vlade v Zagrebu Spinčić, dr. Drinković, Bukšek in dr. Angjelinović, ki so vsi povdarjali, da je narod pripravljen in odločen, uporabiti v obrambo komaj ujedinjene domovine okrajna sredstva. Zborovanja, ki se ga je udeležilo okrog 50.000 ljudi, med njimi ban, člani narodne vlade in Narodnega veča,

srbska vojaška misija s polkovnikom Pribevićem na čelu, izredno veliko častnikov in moštva, je sprejelo resolucijo, ki protestira proti zasedbi jugoslovanskega ozemlja po italijanskim četah, proti uvedbi italijanske uprave v zasedenih krajih in proti prepovedi izobešanja naših zastav, ter proti zapiranju naših šol in proti drugim italijanskim nasilstvom. Resolucija izjavlja, da narod ne bo nikoli pristal na podjarmljenje naših bratov in zahteva, da se državne meje uredijo po etnografskih mejah. Resolucija pozivlja skupno jugoslovansko vladu v Beogradu, da zastavi vse svoje moči na mirovni konferenci za zmagovite pravice jugoslovanske stvari. — Po zborovanju se je vršil po mestu obhod. Na čelu so korakali ban Mihalović, polkovnik Pribević in župan dr. Srkulj. Pri obhodu so nosili jugoslovanske zastave, prepevali naše narodne pesmi in bojne himne in protestirali proti Italijanom.

Zasedanje skupščine.

Beograd, 4. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: Včerajšnja večerna seja narodne skupščine je pričela ob petih popoldne. Prva točka dnevnega reda je bila volitev parlamentarnega odbora za kontrolo izdatkov finančnega ministrstva. V odbor je bilo izvoljenih šest poslanecv. Narodna skupščina je nato razpravljala o vladnem predlogu, ki zahteva 300 milijonov dinarjev vojnega kredita. K besedi se je tudi oglašil finančni minister dr. Momčilo Ninčić. Pojasnil je, zakaj je vlada prvotni kredit, znašajoč 250 milijonov, zvišala na 300 milijonov dinarjev. Izdatki so narasli in zato je bilo treba zvišati tudi kreditno zahtevo. V državi je veliko poškodovanih naprav in bodo potrebne za njih popravilo velike vsote. Če poprava železniškega mostu čez Savo bo stala šest milijonov. Minister povdarja, da v sedanjih razmerah ni mogoče misliti na pokritje teh izrednih izdatkov z normalnimi sredstvi, zato je treba poseči po izrednih virih, akotudi se mora ta potreba iz gospodarskih ozirov obznavati. Za vladni predlog je glasovalo od 88 poslancev 87. Ko so sprejeli še nekatere manj važne predloge, je bilo zasedanje skupščine zaključeno. To je bilo zadnje zasedanje skupščine kot državne zastopstva, ker ga nadomesti državno veče SHS. Kakor je začasno določeno, se ima državno veče sestati 1. marca t. l.

Regent Aleksander Masaryk.

Praga, 4. januarja. (Lj. k. u.) Brezlično je došlo iz Beograda: Njegovi ekscelenci gospodu Masaryku, predsedniku češkoslovaške republike v Pragi: Iz vsega srca zahvaljujete Vas, gospod predsednik, za čustvovanje, izraženo v Vaši brzojavki ob priliki Novega leta, Vas morem zagotoviti, da ga Jaz in jugoslovanski narod povsem delimo in da bomo srečni, ako bomo mogli sodelovati z junaškim češkoslovaškim narodom pri delu za skupno izvojevanje mir. Ne more biti drugače, nego da zblizanje, utemeljenje na prošlosti, na podstavi izvora in skupnih idealov postane še tesnejše za bodočnost potom skupnega dela na polju kulture in gospodarstva tako z ozirom na obe deželi kakor na človeštvo. — Aleksander.

Združena kraljevina SHS.

Pariz, 5. januarja. »Journal des Débats« javlja, da je nova vlada v Beogradu poslala ententnim vladam kakor tudi vladam nevtralnih držav naznanilo, da se je kraljevina Srbija preustrojila v združeno kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Naše odposlanstvo v Parizu.

Pariz, 6. jan. (Lj. k. u.) »Agence Havas« poroča: Odposlanstvo kraljevine SHS za mirovno konferenco je s Pašičem doseglo senjakaj.

Jugoslovanska delegacija na Dunaju.

Budimpešta, 4. januarja. (Lj. tisk. ur.) Čehoslovanski tiskovni urad poroča: Jugoslovanska delegacija, ki je bila te dni v Budimpešti, je odpotovala na Dunaj. Po nekaterih dneh bo odpotovala v Prago.

Novi diplomatski poslaniki države SHS.

Zagreb, 6. januarja. Od zanesljive strani se poroča, da je ponudeno poslaniško mesto naše države v Londonu dr. Josipu Smolaki, dr. Melku Čingriji pa poslaniško mesto v Rimu. Dr. Ante Tresić-Pavičić je odbil ponudeno mu mesto poslanika v Madridu.

Američani o Italijanih in Jugoslovanih.

Haag, 6. (Lj. k. u.) Čehoslovanski tisk. urad poroča: Glasilo bivšega predsednika Taafte »Public Ledger« piše: Wilson je pravilno izrekel, da mora vsak narod popolnoma poplačati dragoceno priboritev miru in reda. Upati moremo, da bo predsednik Wilson našel pota in sredstva, da zabrani konflikt med Jugoslavijo in Italijo, ki bi povzročal nove nemire, in da željam narodov.

Pogajanja med Ogrsko in Jugoslavijo.

Budimpešta, 3. januarja. (Lj. kor. ur.) Glasom dun. kor. urada poroča ogrski kor. urad: Danes so se pričela finančna pogajanja med ogrsko vladu in komisijo, odposlano od Jugoslavije v Budimpešto. Predvsem se bodo pogajali o vprašanju valute in o notni banki. Zastopniki obeh vlad so porabili priliko, da se pogovore o medsebojnem položaju in o finančno-političnih vprašanjih, ki morajo biti rešena. Jutri se pogajanja nadaljujejo. Jugoslovanski

ska komisija odpotuje nato na Dunaj in v Prago.

Budimpešta, 5. (Lj. k. u. Brezlično.) Pogajanja med ogrsko vladu in jugoslovanskimi delegati o finančnih vprašanjih so se 3. t. m. končala. Imela so samo informativni značaj. Jugoslovanski delegati so izjavili, da morajo protestirati proti nadaljnjemu izdajanju bankovcev ter da bodo v varstvo jugoslovanskih interesov odposlali v Avstro-Ogrsko banko stalno vladno komisijo. Jugoslovanska obdrža za sedaj še kronsko valuto, vendar pa onemogočuje uvoz vseh kronskih bankovcev. Jugoslovanska komisija je včeraj odpotovala na Dunaj k pogajanjem zaradi valutnega vprašanja.

Vrnitev srbskih ujetnikov iz Bolgarije.

Beograd, 5. januarja. Doslej se je vrnilo iz Bolgarije 40.208 ujetih Srbov. V bolgarskih bolnicah je še 827 Srbov. V zgoraj navedeno število pa niso vštet tisti, ki so bili internirani v severozahodni Bolgariji, kakor tudi tisti, ki so se že popreje vrnili domov. Vsak dan pride 1000 ujetih Srbov domov.

Boji v Medjimurju.

Zagreb, 4. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dopisni urad javlja: Poverjenik za narodno obrambo poroča: V Murski Soboti so mažarski vojniki napadli oddelke prostovoljcev in mornarjev, ki so se kljub ponovnim prepovedim oddaljili od glavnih jugoslovanskih čet v Medjimurju. Drugih napadov na naše čete ni bilo. Mostove čez Muro so zasedle naše čete in je tako vse Medjimurje zavarovano.

Budimpešta, 4. januarja. (Lj. kor. ur.)

»Pester Lloyd« poroča: V Soboti je prišlo do hudega spopada med jugoslovanskimi oddelki in našimi vojniki. Jugoslavi so vdrlili v Sobotu, nakar je prebivalstvo zaprosilo 38. pehotni polk v Sopronju za pomoč. Stotinja tega polka, približno 200 mož, je prišla v Sobotu in napadla Jugoslave. Boj je bil hud. Napad nas je stal 3 mrtve in 8 ranjenih; Jugoslavi so zgubili 8 mrtvih in svojega poveljnika, ki je tudi padel. Zajeli smo 38 ujetnikov, med temi 8 častnikov, in zaplenili 2 topa in 3 strojnice. Jugoslovanske čete so se umaknile proti Radgoni.

Lahi na Notranjskem.

Dobili smo naslednje poročilo o kavališkem obnašanju Lahov:

Na posameznih višinah na Notranjskem visi italijanska trobojnica. Včasih ta nenadoma izgine. Prebivalstvo takoj ve, da pride obisk — avtomobili s Francozi, Angleži in Američani. Lah, ki se prej bahajo s svojo trobojnico, jo pred zavezniki hitro skrijejo, da tako pred njimi skrijejo tudi svojo metodo.

Laški vojaki, ki odhajajo na dopust, se ne vračajo več k svojim četam; da, nekateri dezertirajo celo preko demarkacijske črte. Pred dnevi so bili odpuščeni vsi vojaki letnikov 1885—1886. Med vojaštvom se razširja vest, da kmalu zapuste naše kraje. Častniki se pritožujejo, ko vidijo, da jih ljudje ne marajo. Pritisk je nekoliko prenehal. Pač pa še vedno zbirajo podatke o naših ljudeh, kakšnega mišljenja so. Ljudje so odločeni, da za nobeno ceno ne bodo ostali pod Lahom. »Rajši zažgemo hišo!« Proč od tu, če bi Lah imel ostati tukaj! Take in še hujše izjave je slišati med ljudmi. Le mirnejšim elementom — ne laškemu orožju — se je zahvaliti, da še ni bilo nemirov. Ti tolažijo ljudi, da bosta Wilson in mirovna konferenca naglala Lahe od nas! Naj pride do samoodločbe in Gorica ter Trst sta naša! Plebiscit bo pognal ital. imperializem daleč za Sočo. Sliši se tudi, da bodo Lah izdajali slovenski list za okupirane kraje.

Prodiranje Italijanov v Dalmaciji.

Split, 4. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: Italijanski oddelki prodirajo preko Knina še vedno naprej v Dalmacijo. Italijanske čete zasedajo posebno vasi in kraje ob železniških progah.

Nasilstva Lahov v Šibeniku.

Split, 4. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: V Šibeniku nadaljujejo Italijani še vedno aretacije. Aretirance odvajajo uklenjene v verige po dva in dva v Zader, kjer morajo prenašati najhujše insulte pouličnih tolp. V Splitu je bil aretiran med drugimi tudi češki vlakovodja.

Lahi jezni na pravične Francoze.

Split, 4. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: »Idea nazionale« napada ogorčeno pariški »Journal des Débats«, ki trdi v eni svojih zadnjih števil, da pripada Reka gospodarsko in politično v območje Jugoslavije. »Idea nazionale« pripominja: Kdor na Francoskem hoče žaliti Italijo, se more vsekdar zateči k »Journalu des Débats«. Žalibog pa moramo povdarjati, da tudi drugi pariški listi niso mnogo boljši.

Iz Češke.

Zasedanje češkoslovaške skupščine. Praga, 6. (Lj. k. u.) Čehoslovanski tisk. urad poroča: Prihodnja seja narodne skupščine bo dne 9. t. m.

Italijani in Čehoslovaki.

Praga, 6. (Lj. k. u.) Čehoslovanski tisk. urad poroča: Italijanski kralj je poslal Masaryku kot predsedniku čehoslovaške republike brzojavko, v kateri se zahvaljuje za novoletne čestitke in v kateri izraža upanje, da bosta Italija in Čehoslovaška republika živeli vsekdar v dobrem prijateljstvu.

Rumunski kralj Čehoslovakom.

Praga, 6. (Lj. k. u.) Čehoslovanski tisk. urad poroča: Rumunski kralj je poslal predsedniku Masaryku brzojavko, v kateri želi čehoslovakemu narodu za prihodnje leto vse najboljše.

Začasne meje Ogrske s Čehoslovakijo.

Beograd, 4. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: Vodja francoske komisije za premirje Vix je izročil ministrskemu predsedniku Karolyiju noto, ki določa med čehoslovaško republiko in mažarsko državo nastopne začasne meje: Sedanja severna meja Mažarske, zapadna meja Mažarske do Donave, reka Donava do izliva reke Ipoly, reka Ipoly do Rimavske Soboty, črta od Rimavske Soboty ob reki Uga do Uzoške nižine. Definitivno mejo bodo določili zavezniki na mirovni konferenci. Po sedanjih začnih določbah pripadajo čehoslovaški republiko med drugimi nastopna mesta: Požun, Komarno, Rimavska Soboty, Ostrogon, Košice in Ungvar. Čehom pripade nadalje tudi otok Čsaloköz na Donavi med Požunom in pa Ostrogonom.

Čehi pred Miškovcem.

Beograd, 4. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: Iz Miškova javljajo, da so Čehi zasedli železniško postajo, od Miškova oddaljeno samo 26 kilometrov. Županu mesta Miškova je poslal čehoslovski poveljnik parlamenterja, ki je zahteval, naj brezpogojno izroči mesto Čehoslovakom, da se prepreči krvolitje.

Povratek čeških junakov iz Francije.

Praga, 4. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslovanski tiskovni urad poroča: Čehoslovski bataljon Sidlik, ki se je bojeval pri Peronnu in ki je bil večkrat imenovan v francoskem generalštabnem poročilu, je včeraj ob velikem navdušenju došel v Prago. Bataljon bo po želji Masaryka opravljal službo v Pragi.

Praga brez premoga.

Praga, 3. januarja. (Lj. kor. ur.) Glasom dun. kor. urada poroča: Čehoslovski tiskovni urad: Tudi v Pragi primanjkuje premoga. Včeraj so zmanjšali promet cestne železnice. Prihodnje dni bodo popolnoma ustavili oddajo plina.

Lužiški Srbi.

Praga, 3. januarja. (Lj. kor. ur.) Glasom dun. kor. urada poroča: Čehoslovski tiskovni urad: Narodni svet lužičkih Srbov v Bausnu je izdal proklamacijo, kjer zahteva v zmislu programa Wilsona priznanje lužičkih Srbov za samostojen narod. S tem naj se bavi mirovna konferenca, do katere se bo obrnil narodni svet.

Poljsko.

Paderewski v Varšavi.

Amsterdam, 3. januarja. (Lj. kor. ur.) Glasom dun. kor. urada poročajo »Times«: Paderewski je v spremstvu angleškega došel v Varšavo. Priredili so mu bakljadno. Mesto je razsvetljeno.

Poljska delegacija v Beogradu.

Dunaj, 4. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslovski tiskovni urad poroča: Poljska delegacija za Jugoslavijo je včeraj odpotovala z Dunaja v Beograd.

Poljaki zasedli Litvo.

Varšava, 4. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslovski tisk. urad poroča: Litavska vlada je zapustila Vilno, ki so jo zasedli Poljaki. Litavska vlada je v Kovnu.

Novi boji v Poznanju.

Nauen, 5. (Lj. k. u. Brezlično.) V noči od 2. do 3. januarja je došlo v Poznanju do novih bojev. Pri kolodvoru v Strelnem so se vršili hudi poulični boji med poljskimi četami in nemškim vojaštvom. Močno so se obstreljevali tudi v Gnezu. V mnogih primerih so se Poljaki okoristili z revolucionarnimi napravami, čeprav je na krmlu izrazito protirevolucionarna stranka nacionalnih demokratov, čijih šovinistična smer je v ostrem nasprotju z internacionalizmom nemških delavcev in vojakov, ki ne upazujejo dejstev ter upajo, v narodnostna vprašanja in nasprotstva premagati s popustljivostjo. Ker se Poljaki poslužujejo sile, je to najboljši dokaz, da si niso svesti uspeha na mirovnem kongresu. V resnici govori od Nemčije sprejeta točka Wilsonovega programa le o »brezdvomno poljskem ozemlju«. Takega ozemlja pa ni v nemški državi.

Frankfurt ob Meni, 6. jan. (Lj. k. u.) — »Frankfurter Generalanzeiger« poroča iz Berlina, da je v mestu Bentschenu prišlo v soboto do budih spopadov med Poljaki in nemškim vojaštvom. Poljaki so končno zasedli mesto.

Nemci zapustili Vilno.

Berlin, 4. (Lj. k. u.) Glasom dunajskega kor. urada poroča: »Vorwärts«: Dne 4. januarja so nemške čete zapustile Vilno. General Foch je brzojavno naprosil, da se Poljaki ne ovirajo, odposlati čete na Litvansko, da preprečijo prodiranje boljševikov.

Vilno zasedli Poljaki.

Nauen, 4. (Lj. k. u. Brezlično.) Litavska vlada je zapustila Vilno ter dospela 3. januarja v Kovno. Vilno so zasedli Poljaki. Pogajanja med Poljaki in Litavci zaradi skupne brambe mesta proti boljševikom niso uspela.

Boji med Poljaki in Ukrajinci.

Stanislava, 4. januarja. (Lj. kor. urad.) Čehoslovski tiskovni urad poroča: Severno od Lvova je položaj neizpremenjen. Vzhodno od Lvova so Poljaki prosili za premirje, kar pa je bilo odklonjeno. Južno od Lvova preganjajo sovražnika. Ukrajinski letalci so bombardirali Lvovski kolodvor.

Poljaki izgube Lvov?

Krakov, 4. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tiskovni urad poroča: Lvov je pred padcem, kar pomenja, da bi se Poljaki morali umakniti do sanske črte.

Nemška Avstrija.**Živila za Dunaj.**

Loidon, 3. januarja. (Lj. kor. ur.) Poročilo Reuterjevega urada, kjer se naznačja prihod zavezniške komisije za živila, veli: Ugotovili so, da zelo primanjkuje živil v Avstriji in posebno na Dunaju. Komisija se sedaj bavi z organizacijo razdelitve.

Dunaj, 4. januarja. (Lj. kor. ur.) Dun. kor. urad poroča: Državni urad za ljudsko prehrano javlja, da je angleški vrhovni poveljnik v Italiji sklenil, odposlati vlak z živili na Dunaj. Vlak dospel prihodnje dni semkaj.

Grof Czernin bolan.

Dunaj, 6. januarja. (Lj. kor. ur.) Dun. kor. urad poroča: Grof Otakar Czernin je včeraj nenadoma obolel na vnetju slepiča. Najbrže ga bodo jutri operirali.

Demobilizacija v Nemški Avstriji.

Dunaj, 4. januarja. (Lj. k. u.) Glasom čehoslovškega tiskovnega urada poročajo listi: Zmanjšanje formacij narodnih straž v Nemški Avstriji se nadaljuje. Tekom zadnjih osem dni je bilo odpuščenih približno 3000 vojakov. Od 25.000 vojakov na Dunaju so odpustili do sedaj 10.000. Najprej odpuščajo nezanesljive elemente.

Upokojitev generalnih polkovnikov in maršalov v Nemški Avstriji.

Dunaj, 6. januarja. »Milit. Kor.« poroča: Bodoči odredbenik bo objavil odredbo, s katero se bodo upokojili vsi maršali in generalni polkovniki.

Mažari.**Ogrsko vojno poročilo.**

Budimpešta, 4. (Lj. k. u.) Glasom ogr. kor. urada javlja vojno ministristvo: Poročilo o položaju južno od Požuna: Pri Ligetfalu stražijo naše čete južni breg Donave. Čehoslovaki so začeli prodirati proti vzhodu ob železnici Požun-Galanta. Zasedli so Losonc. — Na ozemlju severno od Medjimurja so plenili jugoslovanski tropi, ki so jih narodne garde in orožništvo razpršili na zahtevo slovinskega prebivalstva. Mursko Sobotu smo zopet zasedli. — Na Erdeljskem nič posebnega.

Budimpešta odtrgana od južne Ogrske. Budimpešta, 5. (Lj. k. u. Brezlično.) Železniški promet med Budimpešto in južno Ogrsko je pretrgan. Ves osebnosti in tovorni promet na pogah obratnih vodstev v Temešvaru in Segedinu je ustavljen radi pomanjkanja premoga.

Francozi na Ogrskem.

Budimpešta, 3. januarja. (Lj. kor. ur.) — Brezlično.) Pogajanja ogrske vlade s francoskim poveljnikom, generalom Berthelotom, napredujejo za Ogrsko ugodno, tako da obstoji upanje, da bodo rumunske okupacijske čete postavljene do odločitve mirovne konference pod poveljstvo francoskih častnikov. General Berthelot je izjavil, da bo poizkusil ugoditi želji ogrske komisije za premirje.

Pogajanja o valuti.

Budimpešta, 4. (Lj. k. u.) Ogrski kor. urad poroča: Davi so se v avstro-ogrski banki nadaljevala pogajanja z jugoslovansko delegacijo. Predmet pogajanj je bilo vprašanje valute in organizacija bank.

Proti predpravicam na Ogrskem.

Budimpešta, 4. (Lj. k. u. Brezlično.) Včerajšnji ministrski svet se je pečal z zakonskim načrtom za odpravo vseh častnikov naslovov in plemstva ter vseh predprav, ki so s tem v zvezi.

Nemčija.**Boji v Berlinu.**

Berlin, 6. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslovski tisk. urad poroča: Delavci so izdali nastopni poziv: Delavci, somišljeniki! Vlada Ebert-Scheidemann je proti revolu-

luciji. Nova, podla namera zoper revolucionarno delavstvo namerava izpodrinuti policijskega predsednika. Delavci, somišljeniki! Tega ne morete dopustiti. Današnjim močtem morate pokazati svojo moč. Zbirajte se za velike manifestacije na cestah. Gre za našo svobodo, za našo bodočnost in za usodo revolucije! Doli z nasilstvom Eberta in Scheidemann! Živio revolucionarni nacionalni socializem! Na čelu države sta zločinci Ebert in Scheidemann. Proletariat se mora oborožiti in boriti v teški borbi za svojega policijskega predsednika. Prepričati mora odstranitev policijskega predsednika Eichhorna tudi s silo.

Berlin, 6. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslovski tisk. urad poroča: Kakor se more dosedaj dognati, se pripravlja upor. Voditelji Spartakovcev, zlasti Eichhorn, izrabljajo razburjeno množico. List »Vorwärts«, Wolffov urad, »Berliner Tagebl.« in »Lokalanzeiger« so v rokah Spartakovcev. Pričuje se, da zasedajo ministrstva in državne urade. Boje se, da bodo aretirali vlado. Vladne čete so popolnoma odpovedale. Delavci so vdrl v vojašnice in so zabranili četam streljati. Dosedaj še ni bilo krvoprelitja. Ni pa mogoče vedeti, kakšne bodo posledice.

Frankfurt, 6. januarja. (Lj. kor. urad.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Berlina: Wolffov brzojavni urad, ki je še vedno v rokah Spartakovcev, je bil danes pozorišče hudih bojov med Spartakovci in vladnimi četami. Te so streljale s strojnimi, Spartakovci pa so metali ročne granate. Poizkus, zasesti tudi glavni telefonski in brzojavni urad, se jim ni posrečil.

Berlin, 6. januarja. (Lj. kor. ur.) Wolffov urad poroča preko Frankfurta: V prvih popoldanskih urah je prišlo do hudega spopada med Spartakovci in vladnimi vojakmi. Spartakovci so se s težkim oklopnim avtomobilom prerili skozi gosto množico do kanclerjeve palače. Posadka palače je napadla avtomobil z ročnimi granatami. Baje je več mrtvih in ranjenih.

Berlin, 6. januarja. (Lj. kor. ur.) Dun. kor. urad poroča: Radek se je zopet pojavil v Berlinu. Vozil se je po ulici Unter den Linden in imel nagovore na množico. Ob tri četrt na dve popoldne je bil hud spopad; ena oseba je bila ubita in osem ranjenih. Ob pol petih popoldne so streljali na Kanzlerecke.

Nemiri v Gor. Šleziji.

Königshütte, 3. januarja. (Lj. kor. ur.) Glasom dun. kor. urada poroča list »Ober-schlesischer Kurier«: Stavkajoči delavci in vojaštvo so se danes dopoldne pred splošjem rudarskega nadzorstva spopadli. Napadana straža se je branila s strojnimi, Zadela je mnogo oseb. Dosedaj so ugotovili 20 mrtvih.

Nemcev nikjer ne marajo.

Berlin, 4. (Lj. k. u.) Glasom dunajskega kor. urada poroča »Deutsche Allgemeine Zeitung« iz Haaga, da so izgnali nemškega poslanika von Bucha iz nadvojvodine luksemburške.

Španija proti Nemčiji.

Nauen, 5. (Lj. k. u. Brezlično.) Dosedanjemu nemškemu poslaniku v Madridu princu Ratiboru je španski urad za zunanje stvari izročil potne liste. Poslanik odputuje v Nemčijo 9. januarja ter mu je dovoljena svobodna pot.

Hertling umrl.

Kuhpolding na Gorenjem Bavarskem, 5. (Lj. k. u.) Dunajski kor. urad poroča: Bivši nemški državni kancelar grof Hertling je snoči ob tri četrt na 10. po šest-dnevni bolezni preminul. Pokopali ga bodo v Monakovem. — Kakor znano, je bil rajnik katoliški politik.

Tirpitz in Ludendorff pobegnili.

Iz Rotterdam se poroča: Tirpitz in Ludendorff sta pobegnila na Nizozemsko.

Zveza narodov.**Wilson o zvezi narodov.**

Rim, 3. januarja. Predsednik Wilson je govoril 3. t. m. v parlamentu govor, v katerem je poudarjal, da obstajajo tesni stiki med ameriškim in italijanskim ljudstvom ter opozarjal, da je bojevalo italijansko ljudstvo mnogo preizkušenj za pravico in pravičnost, ko jih je ameriško ljudstvo zasledovalo. Ni mogoče živeti v senci vojske, da ne umevaš, da čaka zavezništvo še velika naloga, ki je veliko težavnejša, kakor tista, ki se je že podzela. Ložje je namreč, da se govori o pravici in o pravičnosti, kakor metode praktično uresničevati, ker se zahteva za to čistost motivov in da ni želja. Oprostite mi zato, je rekel Wilson, če nekaj minut govorim o novem položaju. Značilno dejstvo je, da so razpadle velike države. Posebnost položaja je bila, da so pod pritiskom sile proti njihovi volji držale skupaj razne narode. Največje difference med državami na Balkanu so nastale, ker so bile te dežele vedno dostopne vplivom. Vedno so gojili spletke. Na zahodu balkanskih držav je prebivalstvo nemirno prebivalstvo, ki jih nista držala skupaj simpatija ali prijateljstvo, marveč vojaška sila. Gojitev spletke je zdaj uničena. Vezi so zrušene. Skrbeti moramo za nov element, da bomo držali narode skupaj. Neodvisnosti niso navajeni in morajo zdaj postati neodvisni. Gotovo zavzame z menoj vred isto stališče, da ne pristoja nam reči, kakšno vlado da naj te dežele dobe. Prijatelji smo teh narodov in naša dolžnost je, da kot njihovi prijatelji skrbimo za to, da doba v

kakršnikoli obliki varstvo, ki jim gre. Le eno sredstvo more držati te narode skupaj, ako izločimo silo: in sicer prijateljstvo in medsebojno blagohotnost. Naša naloga je zato, da organiziramo prijateljstvo svetu in poskrbimo za to, da se združi vojaška moč, ki se je borila za pravico, pravičnost in svobodo in da nastane za življenje sposobna organizacija, na katero bodo narodi sveta z veseljem reagirali. Naša naloga ni zdaj nič drugega, kakor da ustvarimo novo mednarodno psihologijo in novo ozračje.

V svoje veselje morem izjaviti, da čutim v svojih razgovorih z merodajnimi voditelji našega naroda in Francije ter Anglije ozračje, v katerem se goji želja, da se izvaja pravičnost, da se uredi priateljstvo zveze in sklene mir, ki sloni na skupnih ciljih. Ovine se morajo odstraniti. Hrabri možje se jih ne bojijo, marveč jim kljubujejo, in naš ponos mora biti, da premagamo vse, kar se nam postavi nasproti. Vemo, da je pri tem nemožne novo ravnotežje sil. Vemo pa tudi, da se mora za to ustvariti nadomestilo, namreč zveza narodov, katere so ljudje prejšnjih časov imenovali teorijo in idealizem. To izhaja iz praktične potrebe. Stojimo pred vrati nove dobe, v kateri bo živelo novo državništvo, in jaz upam, da bo novi čas dvignil človeštvo do nove stopnje popolnosti.

Zveza narodov zagotovljena.

Zeneva, 6. (Lj. k. u.) Čehoslovski tiskovni urad poroča: Kakor javlja »L'homme libre«, je po Wilsonu zaželena zveza narodov zagotovljena. Francija je opustila svoje pridržke nasproti Nemčiji. Zahtevalo se bo samo, da ne bo v zvezi narodov države, ki jo vodijo boljševiki.

Wilson v Italiji.**Wilson v Rimu.**

Rim, 3. januarja. (Lj. kor. ur.) Glasom dun. kor. urada poroča Reuterjev urad: Predsednik Wilson je danes dopoldne dospel semkaj. Na kolodvoru so ga pozdravili kralj, kraljica, ministri in zastopniki oblasti. Mnogobrojna množica je priredila predsedniku viharne ovacije.

Rim, 6. januarja. (Lj. kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča: Vsi listi posvečajo obisku predsednika Wilsona obširne članke, kjer povdarjajo, da so Italija in Zedinjene države edine v stremljenju za doseg pravičnega in trajnega mira.

Rim, 6. januarja. (Lj. kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča: Po zajtrku na ameriškem veleposlaništvu se je Wilson v soboto popoldne odpeljal v Vatikan, posetiti papeža. Wilsonov razgovor s papežem je trajal četr ure. Tolmač je bil rektor ameriškega kolegija. Nato je Wilson obiskal kardinala državnega tajnika Gasparija.

Rim, 6. januarja. (Lj. kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča: Po obedu na dvoru se je Wilson s soprogo in hčerko v spremstvu kralja in kraljice odpeljal na kolodvor. Na vsej poti mu je prebivalstvo prirejalo živahne ovacije. Ministrski predsednik Orlando in minister za zun. stvari Sonnino ter zastopniki državnih uradov so jih pričakovali na kolodvoru. Kralj in predsednik sta se prisrčno poslovila. Ob pol 10 je odšel vlak proti Genovi.

Rim, 5. januarja. (Lj. kor. ur.) Reuterjev urad poroča: Pri sprejemu častnikov jih je Wilson zahvalil za dobrodoščilo ter rekel: Mislim, da je naloga v Parizu zbranih naša skupna naloga. Pravičnost in pravica sta velike stvari in povzročata v sedanjih razmerah velike težkote. Nikakor ne mislim morda, da bo lahko priti do odločitve. Prepričan sem, da ne bomo zadovoljili svetu v njegovem pričakovanju in zadovoljili teženj velikih narodov, n. pr. italijanskega. V zgodovini nam je ohranjena naloga, ki ni ravno zavidljiva. Duša vsakega naroda vzklika sedaj duši drugega naroda. Noben narod, čigar čustva poznam, ne želi šablonske ureditve. Vsi želijo pravično ali vsaj kolikor mogoče pravično ureditev. Dokler so misli naroda jasne, naj bodo tudi sklepi njegovih zastopnikov jasni. Mi rabimo vodstvo naroda in rabimo trajni izraz njegovih smotrov in njegovih idealov.

Wilson v Milanu.

Milan, 6. januarja. (Lj. kor. ur.) Dun. kor. urad poroča: Predsednik Wilson je prišel v nedeljo popoldne s posebnim vlakom v Milan. Ogromna množica je predsedniku na njegovi vožnji po slavnostno ozaljšanih ulicah prirejala živahne ovacije. Zvečer je Patriotično združenje priredilo predsedniku banket, kjer sta posl. Luzzatti in Wilson izmenjala napitnici. Nato sta šla predsednik in njegova soproga v spremstvu zastopnikov mestnih oblasti v gledališče.

Wilson o Italiji.

Rim, 6. (Lj. k. u.) Na čast predsedniku Wilsonu je bila pri kraljevi dvojici pojedina. V odgovor na kraljevo napitnico je predsednik Wilson poudarjal, da ameriška vojska občuduje sodelovanje Italije v tej vojni in da je ponosna na to, da so se v njenih vrstah borili tudi Italijani. Enotnost v osvobodilnem boju je simbol za skladnost simpatij, ki vladajo med obema narodoma že dolgo. Predsednik Wilson je rekel, da so ga ganile besede preprostega moža, ki mu je pred nekoliko dnevi omenil, koliko je Amerika med vojno prispevala k prehrani Italije. Amerika pa je mogla le malo storiti, ker je morala porabiti vse svoje brodogradnje za prevažanje čet in za

prehrano istih. Misli mu uhajajo k vsem onim ubogim in malim družinam, ki so nase prevzele težke boli in žrtve te vojne in ki so radostno izročile može, da osvobode druge može in narode. Predsednik je nato napil kraljevi dvojici in procvitu Italije.

Pred mirovnim kongresom.**Wilsonovi načrti.**

Pariz, 6. januarja. »Information« objavlja podrobnosti o Wilsonovih načrtih. Iz Italije se vrne Wilson 12. januarja v Pariz in se od tam vrne tekom enega tedna v New York. Pravijo, da namerava govoriti udeležencem mirovne konference. Na Wilsonov predlog bodo izdajali vsak dan komunikate, ki bo poročal o poteku pogajanj. Wilson se bo še enkrat vrnil v Evropo, da se udeleži splošnih mirovnih konferenc in ker hoče osebno podpisati v imenu Zveznih držav mirovno pogodbo. Wilson je povabil v Ameriko angleškega kralja in Poincaréja. Predsednik francoske republike Poincaré je načelno obljubil, da pride v Ameriko, ko bo mirovna pogodba podpisana. Angleški kralj je obljubil, da obišče Ameriko koncem februarja kraljevič.

Posveti v Parizu. — Wilsonove točke sprejete.

Curij, 6. januarja. Gotovo je, da bo zborovala konferenca entente 13. januarja. Iz Londona se poroča, da se bodo pričela prava mirovna pogajanja koncem prvega tedna meseca februarja, ker hočejo počakati zasedanja nemške narodne skupščine.

Zeneva, 6. januarja. Iz Pariza se poroča: Mir je temeljem Wilsonovih točk zagotovljen, kar kaže tudi okolnost, ker so sklenile delavske zveze v departementu Seine, da opuste javne demonstracije proti mirovni politiki vlade.

Smernice bodoči politiki.

Haag, 6. (Lj. k. u.) Čehoslovski tisk. urad poroča: »Daily Mail« javlja iz Pariza: Angleška, francoska, ameriška in italijanska vlada so sklenile, naj bodo sklepi konference zadnjih dveh mesecev smernice bodoči politiki. Izdelati pa se morajo še nekatere podrobnosti, zato se ne moremo nadjeti, da bi bil sklepni zapisnik mirovne konference podpisan pred mesecem julijem. Francoski listi trdijo, da se celokupna seja mirovne konference sestane meseca maja.

Pogajanja s sovražniki.

Haag, 6. (Lj. k. u.) Čehoslovski tisk. urad poroča: »Daily Chronicle« javlja iz Pariza: Zavezniki bodo uredili vse tako, da bodo omejili pogajanja s sovražniki kar najbolj. Zavezniki bodo določili vsa pogajanja pismeno, tudi odškodnino. Zavezniki se bodo pogajali samo s poverjenimi zastopniki sovražnih držav. Ukrenili so tudi že vse potrebno, ako ne bi bilo poverjenih zastopnikov. V pogojih se bo določil tudi položaj novih držav v vzhodni Evropi, Maliji Aziji, ter položaj Turške, Bolgarske in nemških naselbin.

Člani mirovne konference.

Pariz, 3. januarja. (Lj. k. u.) — Dun. kor. urad.) »Agence Havas« poroča: Število parlamentarcev, ki bodo prisostvovali mirovni konferenci, še ni končno določeno. Najbrž bodo poslale Francija, Zedinjene države, Anglija, Italija in Japonska po pet, Belgija in Srbija po tri, Grška in Portugalska po dva zastopnika. Tudi delegati narodov, ki so se ločili od osrednjih držav, kakor Čehoslovakov, Jugoslovancev in Rumunov se bodo udeležili konference. Kar se tiče Rusije, je nastalo valed dejstva, da ententa ni priznala boljševiške vlade, vprašanje, kdo jo bo veljavno zastopal, ali ruski državniki, ali medzavezniška komisija, ki pa bodo v vsakem primeru imeli le posvetovalno pravico. Kot zastopniki Francije so določeni razen Clemenceauja in Pichona še Klotz, Bourgeois in Tardieu. Najbrže se bosta udeležila mirovne konference tudi maršal Foch in generalisim in admiral Womiss kot admiralisim. Neutrálne države bodo pozvane, naj izražajo pred pooblaščenici svoje nazore glede vprašanj, ki se bistveno tičejo njihovih interesov. Sklepi morajo biti soglasni in ne sme jih sprejeti le večina.

Danci na mirovni konferenci.

Stockholm, 6. (Lj. k. u.) Čehoslovski tiskovni urad poroča: Bivši danski poslanik v Petrogradu Scavenius je odpotoval v Pariz, da se udeleži kot zastopnik Danske mirovne konference.

Joffe proti Wilsonu.

Berlin, 5. jan. (Lj. k. u.) Brezlično javljajo iz Moskve: Dunajska komisija za oskrbovanje v sklikih ujetnikov sporoča vsem: V »Izvestijah« od 4. januarja primerja Joffe Wilsonovih 14 točk z zahtevami in načeli ruske revolucije. Dokazuje, da so Wilsonove točke namenoma meglene in da dopuščajo svobodno igro vsaki prevari množico. Ruska revolucija je z dejanji dokazala, da sebe same ne meri drugače nego nasprotnika in da odmeva narodom bivšega ruskega carstva isto svobodo, katero zase zahteva od drugih. Wilsonova zveza narodov more biti samo zveza kapitalističnih vlad, naperjena zoper množice, ruska revolucija pa stremi za prostim združenjem osvobodjenih ljudskih množic sveta. Tudi nasprotniki ruske revolucije si ne upajo javno odklanjati njene temelje, pač pa skušajo uveljaviti nje nasprotujoče smotre potom nedoločene formulacije in politične dvojne igre pod varajočo krinko. Začenja se novo dejanje svetovne drame. Dosti spretnaje, nego jo je igral pred letom nemški imperalizem.

Notarskega kandidata-začetnika ali notarskega uradnika sprejme takoj M. Hafner, notar v Ljubljani.

Slavniki in klobuki vseh vrst se sprejemajo v slaženje in predelovanje. K. Brilly, Resljeva c. 22.

Gostilno v najem ali na račun s koncesijo ali brez nje iščem v mestu Ljubljana; tudi primeren lokal ni izključen. Pismene ponudbe na naslov: Ana Samperl, Ljubljana, Kolodvorska ulica 31.

Kot lovec ali oskrbnik iščem službo na ali graščini kje v bližini Litije ali Ljubljane ali sploh kje na Dolenjskem. — Naslov pove uprava „Slovenca“. 5386

Šivalne stroje igle za stroje in fino strojstvo, no ogle, prazne vreče, lan-dauer, okoli tri vagone hrastovih, oreh-ovih in jesenovih plohov prodaja L. Rebolj v Kranju.

Hiša v vrto je naprodaj v ljubljanski okolici. Naslov pove upr. „Slovenca“ pod št. 5450, ako znamka za odgovor.

Mehanik z večletno vsestransko prakso išče službenega mesta kot delovodja v kakšni strojni tovarni. — Sprejme tudi mesto strojevodje. Ponudbe z navedbo službenih pogojev naj se pošiljajo na naslov: Fr. Kristofč, Dunaj XXI, Angererstrasse št. 13/1.

Kot oskrbnik išče mesta mlad, jako energičen vojni invalid z neopazljivo hibo, ki ima več gospodarsko-strokovnih šol in večletno prakso z dobrimi pričetki. Najraje gre na kako veleposrestvo ali graščino na jugoslovanskem ozemlju. Ponudbe pod **Oskrbnik-invalid** na upr. Slovenca.

Kovaški pomočnik, izurjen, vešč vsakršnega dela, išče službo. Naslov A. Č. Fram pri Mariboru.

Lokal za trgovino v prometnem kraju na Gorenjskem ali Sp. Stajerskem ali kjerkoli želim vzeti v najem, oziroma manjšo, za to pripravno hišo v nakup. Ponudbe naj se pošiljajo pod „Lokal 39“ na upravo „Slovenca“.

Močna kočija napredaj oziroma v zaplenjeno z lahkim lepim kolesjem. Kje, pove upravnistvo „Slovenca“ pod „Kočija 69“.

Hlev s stanovanjem v Ljubljani ali okolici se sprejme v najem. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod št. 53.

Išče se uradnik, če mogoče absolutni, vent obrtne šole (strojni oddelki) za upravnico pisarno avtomobilne tovarne v Jugoslaviji. Samostojen korespondent, vešč slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Pogoji: Jugoslovani. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja ter izpričeval in zahtev plače v hrvaščini in nemščini pod šifro **šlepa bedočnost 27** na upravo lista.

Razpis. Finančno ravnanje v Ljubljani razpisuje mesto **Kurilica (kurilke) peči** za dobo letošnje zime, to je do konca aprila 1919 proti plačilu, ki pritiče pomožnim slugam. Natančnejši pogoji se zvedo pri hišnem upravitelju, računskem svetniku Tausesu, Kralja Petra trg št. 1/I, kjer se je čimprej zglasiti. 98

Razpis službe. Št. 117.

Išče se s 15. januarjem t. l. za vodstvo državne milovarne v Spodnji Šiški energičen, vester in trgovsko nabravljen gospod. Sprejme se tudi invalid, ako dokaže svojo sposobnost za to službo. Služba je časna in velja glede nje obojestransko enomesečna odpoved. Z dokazili o strokovni sposobnosti podpre prošnje, v katerih naj priloži navedbo svoje zahteve, je vložiti do

10. januarja 1919 pri podpisnem poverjenstvu. V Ljubljani, dne 3. januarja 1919. Poverjenik za javna dela in obrt Narodne vlade SHS v Ljubljani: Ing. V. Romec.

Razglas. Pri podpisnem oskrbniku se prodaja dražbenim potom leta 1918 napravljani **les za rabo** in sicer: na Pokluki in Mežakli ob gozdni poti približno 760 plm³ žagovcev od 16—25 cm 4 in 5 m dolžine 608 plm³ žagovcev od 26—35 cm 4 in 5 m dolžine 164 plm³ žagovcev nad 35 cm 4 do 5 m dolžine 463 plm³ lesa za celulozo in jamskega lesa 10—15 cm 2—5 m dolžine. Kupec žagovcev mora vzeti v najem tudi žago pri Fortuni. Rok za vlaganje ponudb je do 15. januarja 1919 ob 12. uri dopoldne. Splošni kupni pogoji in vzorci za ponudbe se dobe pri podpisnem oskrbniku, katero daje tudi potrebna pojasnila. 82

Gozdno oskrbnistvo na Bledu.

Zahvala. Za obilo dokazov iskrenega sočutja ob času bolezni in smrti naše iskreno ljubljene predobro soprogo, oz. mamice, sestre in tete, gospe **Franciške Turk roj. Fonda** izrekamo tem potem vsem najiskrenejšo zahvalo. 73 Trnava pri Gomilskem, 9. jan. 1919. **Zalnožna rodbina.**

Usnjene čevlje po novih cenah v vseh oblikah in velikostih zopet razpošilja „Čevljarska zadruga“ Miron, začasno Vrbovec, p. Mozirje, Zahtevajte cenike!

Za gledališčne odre lasulje iz pavle in las; brke, brade in krepp za brade priporoča dokler bo kaj zaloge: **Stefan Strmol**, Ljubljana, Pod Tranco 1.

Pisemske znamke jugoslovanske, hrvaške, bosanske, kakor tudi vojne in vojno-poštne znamke kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah **A. Weisz**, trgovina pisemskih znamk na Dunaju, Adlergasse 8.

Kdo ve kaj o Edmundu Herczegu ki je služil v Častniški kuhinji 2. bataljona 17. pešpolka kot kuhar. O Herczegu od oktobra 1918 ni sledu. Kdor bi o imenovanju kaj vedel, naj to naznani — na željo starišev — mestnemu vojaškemu uradu v Ljubljani, Mestni dom. 5384

Oklic. E 537/18 Dne 15. januarja 1919 ob 9. uri dopoldne na licu mesta v Metelkovi ulici št. 13 prodajale se bodo na

javni dražbi sledeče stvari in sicer: kompletna sobna oprava, prodajalniška oprava, konji vozovi, moško kolo, pisalni stroj, registrirane blagajne, Wehrheim blagajna, glasovni, šivalni stroj, milo, itd. — Zarubljene predmete je ogledati pol ure pred dražbo.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. V., dne 31. decembra 1918.

Delavce, 5303 močne in težkega dela vajene, če mogoče pod vodstvom akordanta, išče tovarna v Hočah pri Mariboru. Zasluzek do 20 kron na dan, prosta hrana in stanovanje. Vpraša se pri obratnem vodstvu impregnacije lesa v Hočah pri Mariboru.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani reg. zadr. z omeje. zav.

VABILO na XXVI. redni občni zbor ki se vrši

v sredo, dne 22. januarja 1919 ob 5. uri pop. v društvenih prostorih.

DNEVNI RED: 1. Odobrenje zapisnika XXV. rednega in izrednega občnega zbora iz 1. 1917. 2. Poročilo in sklepanje o računskem zaključku za leto 1917. 3. Poročilo in sklepanje o računskem zaključku XVIII. odseka. 4. Volitve. 5. Razni predlogi. Občni zbor je le tedaj sklepčen, ako se ga udeležijo 10. del članov. Ako se jih ne udeležijo zadostno število, se vrši drugi občni zbor na podlagi društvenih pravil (§ 27) v četrti dne 30. januarja 1919 ob 5. uri dopoldne in istim sporedom in na istem kraju.

Povečane slike do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno; izvršuje umetniško po vsaki fotografiji **Davorin Roušek** prvi fotografski in povečevalni zavod V LJUBLJANI KOLODVORSKA ULICA št. 34 a.

Gesni strokovnjak več tudi nekoliko knjigovodstva dobi takoj službo kot vodja večjega lesnega podjetja. Ponudbe na upravo lista na naslov „GESA 23.“

Pisarniške prostore iz 3 ali več sob išče za takoj ali za svečanov termin najraje v sredini mesta trgovsko podjetje. Ponudbe na naslov „GESA“ je poslati upravi.

Lovske puške cal. 16 in cal. 12, so naprodaj pri F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Selenburgova ul. 6. Ceniki se ne razpošiljajo.

Večja množina karbida se dobi pri BREZNIK & FRITSCH, trgovina s železnicami v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 17. 5189

Milica Sadar-jeva **Milisar R. Stamatović** kralj. srpski akt. pešad. poručnik **zaručena**

Naročite vzorce! **„Jugo“ - milo za pranje**

v zboljšani kakovosti, belo, v kosih po četrt kilograma. Cena zaboja s 25 kilogrami (vsebujočega 100 kosov) 110 kron franko zaboju iz Zagreba. Poštne zabojske po 4 kg za neto 28 kron franko. Dobiva se po povzetju pri eksportnem podjetju M. Jünker v Zagrebu št. 39, Petrinjska ulica št. 3. Pri naročilih se prosí predplačilo polovice zneska.

GARJE srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perilo. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštne prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkóczy v Ljubljani, zraven rotovža. 1212

Organista in cerkvenika v Ajdovcu pri Žužemberku. Plača v denarju (760 K) in ber. Nastop takoj. 8

Trgovina v likvidaciji ima naprodaj po zelo znižanih cenah vsakovrstno blago za žensko obleko in za perilo kakor: svilo, žamet, volneno blago, belo in barvano kotenino, parhenti, kiot pisano platno itd. Samo lepo in trpežno predvornjo blago. Oddaja se le nad 500 K vrednosti. — Naslov trgovine pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“ pod št. 5398, ako znamka za odgovor.

Dražbeni oklic. V sredo 8. januarja 1919 ob 10. uri dopoldne prodal se bo potom javne dražbe v skladišču trdke „Balkan“ v Ljubljani, Dunajska cesta št. 33 5390

vagon mila. **Javna dražba plemenske molzne živine** V soboto, dne 11. januarja in v sredo, dne 14. januarja se bo na deželni pristavi v Medvodah pri Ljubljani dražbenim potom razprodalo 100 plemenskih molznih krav sivozlate švicarske pasme. Pričetek dražbe ob 9. uri dopoldne. Pod vzključno ceno se živina ne bo oddajala, odobrenje dražbenega uspeha je pridržano dražbeni komisiji. Vlak iz Ljubljane v Medvode vozi malo pred 7. uro zjutraj.

Javna dražba. Dne 10. t. m. ob 10. uri dop. se bo prodalo 240 mtr. modrega suknenega blaga in in vagon strešne opeke. — Pojasnila 9. in 10. t. m. od 9.—10. ure dopoldne. Obratni urad Ljubljane, drž. kolodvor.

Edina slovenska veletrgovina umetnega cvetja in pogrebnih potrebščin

Anton Z. Finžgar VARAŽDIN (HRVATSKO) dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d. Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Mlinarji pozor! Proda se vsa **mlinska oprava** večjega valjčnega mlina. Ponudbe na **Vojnović & Cie, Dunajska c. 22.** Mlin je oddaljen 5 minut od Ljubljane.

Kdor potrebuje po ceni luč naj takoj naroči po povzetju, dokler je še kaj zaloge, našo karbidno svetilko višeco ali namizno najnovejšega sistema. Cena fino emulirane svetilke znaša K 30.50. — Karbid vedno v zalogi pri **K. Čermernik & Co.,** Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Dolgo je trpela neznosne bolečine. Le njen močan duh jo je vzdrževal in jo nam ohranjal. Zelela in upala je, da dočaka lepših dni, ki naj jo rešijo težkega begunskega življenja v tujini. Hotela je še enkrat na dom, da bi uživala le še nekaj dni srečo osvobodene svoje domovine, ki jo je tako ljubila in ki jo je morala zapustiti pod viro bojnega divjanja. Upala je, da bode v krogu svojih dragih v miru preživela kakšno leto pred koncem svojih dni. Toda ni jej bilo dano, življenjske moči so jo zapustile, smrt nam jo je ugrabila. Bog jo je rešil neznosnega trpljenja ter jo v lahkem spancu dne 21. grudnia 1918 ob 3. uri popoldne poklical k Sebi, tako tiho, da se ni zbudila, tamveč mirno prešla iz zemakega v večno spanje olešanja in rešitva.

V globoki žalosti po njej, v brezmejni ljubezni in udanosti do te naše preblage, srčno-dobre žene, mame, tašče in stare matere

Ane Cigojeve prosimo Boga, da dà tej predobri duši v mirnem, srečnem, večnem življenju pozabiti na vse muke in trpljenje, ki jih je morala prenašati na trdi poti svojega zemakega bivanja.

Pokopljemo jo na dunajskem osrednjem pokopališču dne 8. prosinca ob pol 2. uri popoldne, odkoder jo pozneje prepeljemo v našo goriško zemljo, kamor si je ves čas svojega begunstva tako iskreno želela.

Mašo zadušulco jej bere prečastiti gosp. profesor dr. Anton Gregorčič dne 6. prosinca ob 8. uri zjutraj v dunajski cerkvi sv. Trojice.

Na Dunaju, dne 1. prosinca 1918.

Anton Cigoj, zavezanik, soprog. — Anton, okrajni sodnik, t. č. nadporočnik-vojaški sodnik SHS; Karl, nadkomisar; Fran, sodnik, t. č. nadporočnik SHS, sinovi. — Zinka, Dragica, Marica, hčere. — **Alojz Žigon, sodnik; Milan Ličar, inženir, zeta.** — **Milena Žigonova, Uroš Žigon, Metka Ličarjeva, vnuki.**

Štev. 11.481/V. u.

RAZGLAS zadevajoč naznanilo in klasifikacijo konj ter naznanilo vozil.

A. Naznanilo konj. Narodna vlada SHS, poverjenistvo za narodno obrambo, je z razpisom z dne 23. decembra 1918, št. 1226/II v. o. odredila, da se vrši za mestno občino Ljubljana v prvih mesecih leta 1919. klasifikacija konj, katere dnevi se bodo pozneje objavili.

V to svrhu se pozivljajo posestniki konj, da do 10. januarja 1919 naznanijo mestnemu vojaškemu uradu (Mestni dom) število in vrsto svojih konj. Izpremembe v stanju konj ki nastanejo v času od naznanila do klasifikacije, je takoj naznaniti mestnemu vojaškemu uradu. Za naznanila konj iz voz služijo naznanilni listi, ki se dobe brezplačno v mestnem vojaškemu uradu v Mestnem domu.

Od naznanila so izzeti:

- a) za osebo rabo določeni konji tistih oseb, ki uživajo v zmlisu med narodnega prava pravice eksteritorialnosti;
- b) plemenski in gospodarski konji državnih kobilarnic;
- c) državni konji, potem toliko konj aktivnih častnikov, kolikor so jih dolžni imeti za opravljanje svoje službe.

Od svoječasne pripeljave pred klasifikacijsko komisijo so poleg zgoraj, pod a) do c) označenih konj še oproščeni:

- a) toliko konj neaktivnih pripadnikov oborožene sile, kolikor so jih dolžni imeti v slučaju mobilizacije;
- b) za prevažanje pošte neobhodno potrebni konji;
- c) za dušne pastirje, zdravnike in živinozdravnike za izvrševanje svojega poklica na deželi neobhodno potrebni konji, toda kvečjemu po 2 konja;
- d) za policijske in zdravstvene namene ter za požarne brambe neobhodno potrebni konji;
- e) za plemenske namene v zasebnih kobilarnah trajno uporabljani žrebi in kobile;
- f) licencovani zasebni žrebi;
- g) vsi izključno in trajno za dirkalne namene gojeni konji;
- h) tisti konji, ki delajo v rudnikih trajno pod zemljo;
- i) konji, ki se radi boleznali ali nevarnosti, da bi zatrosili kužno bolezen ne morejo ali ne smejo peljati iz hleva;
- j) oni konji, ki v letu klasifikacije še ne dopolnijo četrtega leta starosti (storjeni po 31. decembru 1915);
- k) zelo breje kobile ter kobile s sesajočimi žrebeti med šesttedensko dobo sesanja;
- l) konji, ki imajo nastopno imenovane hibe, tvoreče očitno in trajno neravnost za vsako vojno službo: srnje kopito, lupino (novo tvorbo kosti okoli členka) in raka na kopitu, ako ima ta hiba posledico, da konj vidno in trajno šepa, nadalje slepost na obeh očeh, vrtoglavost in hudo nadoho, končno
- m) konji, ki so bili pri kakšni prejšnji klasifikaciji v istem nabornem okraju docela nesposobni klasifikovani.

Dotična oprostila izpričevala se morajo istočasno z naznanilom vpo slati mestnemu vojaškemu uradu v Mestnem domu. Konje, ki v letu klasifikacije še ne dopolnijo četrtega leta starosti, je tudi prijaviti in dokazati tem oprostilnem razlogu priložiti naznanilnici.

Konje, ki so bili do 1. novembra 1918 last avstroogrške armade, ali pr last oseb, ki so spadale k tej armadi, je v naznanilnem listu posebej izkazati. Pri vsakem posameznem vojaškemu konju je natančno navesti, kdaj in na kakšen način je prišel v last naznanilnevo. V naznanilne liste je vpisati na dalje tudi one vojaške konje, ki so že prodani ter pripomniti, kdaj in komu so bili prodani.

B. Naznanilo vozil. Nadalje morajo do 10. januarja 1919 posestniki vozil število in vrsto svojih za živalsko (konjsko, volovsko, bivolsko, pasjo) vprego določenih vozil na pod A) označiti način naznaniti mestnemu vojaškemu uradu (Mestni dom) in sicer, ako posedujejo obenem konje, z uporabo istega naznanilnega lista kakor za konje.

Izpremembe, ki nastanejo v času od naznanila do klasifikacije, je takoj naznaniti mestnemu vojaškemu uradu.

Za izjemo od naznanila veljajo smiselno pod A. a) — c) navedeni oprostilni razlogi, ki opravičujejo v slučaju poziva prevoziti istotako oprostitev od prepustive vozil državi.

Od te prepustive so poleg teh še izzeti:

- a) toliko vozil neaktivnih pripadnikov oborožene sile, kolikor so jih dolžni imeti v slučaju mobilizacije;
- b) za prevažanje pošte neobhodno potrebna vozila,
- c) za dušne pastirje, zdravnike in živinozdravnike za izvrševanje svojega poklica na deželi neobhodno potrebna vozila, in sicer ne več nego po en voz, končno
- d) za policijske in zdravstvene namene ter za požarne brambe neobhodno potrebna vozila.

Dotična oprostila izpričevala se morajo istočasno z naznanilom predložiti. Posestniki konj in vozil, ki ne izpolnijo zakonite dolžnosti naznanila konj in vozil, se kaznujejo z denarnimi globami do 200 K, v slučaju neizterljivosti, z zaporom do največ enega meseca.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dne 2. januarja 1919.